

2015•2016
FACULTEIT BEDRIJFSECONOMISCHE WETENSCHAPPEN
master in de toegepaste economische wetenschappen

Masterproef

De link tussen de wetgevingskwaliteit en de parlementaire salarissen en budgetten als link met de kwaliteit van beleid in Europa

Promotor :
Prof. dr. Wim MARNEFFE

Brecht Breugelmans

Scriptie ingediend tot het behalen van de graad van master in de toegepaste economische wetenschappen

2015•2016
FACULTEIT BEDRIJFSECONOMISCHE
WETENSCHAPPEN
master in de toegepaste economische wetenschappen

Masterproef

De link tussen de wetgevingskwaliteit en de
parlementaire salarissen en budgetten als link met de
kwaliteit van beleid in Europa

Promotor :
Prof. dr. Wim MARNEFFE

Brecht Breugelmans

Scriptie ingediend tot het behalen van de graad van master in de toegepaste economische wetenschappen

Woord vooraf

Deze masterproef vormt het sluitstuk van de masteropleiding Toegepaste Economische Wetenschappen aan de Universiteit Hasselt. Het gekozen onderwerp 'de parlementaire salarissen en budgetten als link met de kwaliteit van beleid' hangt nauw samen met mijn afstudeerrichting Beleidsmanagement. Bovendien is het een thema dat handelt over de politiek, iets waar ik sedert enkele jaren een gezonde interesse in heb verworven.

Parlementaire salarissen en budgetten zijn vaak een hekelpunt voor de Belgische bevolking. Vandaar dat ik met deze masterproef wou nagaan of deze een bepaalde invloed uitoefenen op de uiteindelijke kwaliteit van het beleid in België en in de rest van de wereld. De totstandkoming van deze thesis zou echter nooit gelukt zijn zonder de steun en vooral de kennis van prof. dr. Wim Marneffe. Hij was een uitstekende promotor en heeft mij te allen tijde van zeer goede feedback voorzien. Zijn advies is van vitaal belang geweest voor het eindresultaat van deze masterproef.

Tot slot wil ik graag mijn naasten bedanken voor hun steun en toeverlaat. Zij hebben mij de nodige motivatie gegeven om niet op te geven, dit zowel tijdens mijn thesis, als tijdens mijn volledige universitaire opleiding.

Brecht Breugelmans
Diepenbeek, december 2015

Samenvatting

Mocan en Altindag (2013) zijn twee onderzoekers die de verloning en de daarbij gepaard gaande elasticiteiten van Europarlementairen hebben geanalyseerd. Vanwege een maatregel in het Europees Parlement worden alle lonen van Europarlementairen aan elkaar gelijkgesteld, daar waar deze voorheen door de lidstaten zelf werden bepaald. Het is vanwege deze plotse gelijkstelling in de salarissen dat beide onderzoekers bepaalde elasticiteiten hebben kunnen vaststellen en volledig hebben kunnen toeschrijven aan de verandering in de lonen. Hun studie wijst uit dat bij een verhoogd loon de prestaties van de politici zouden afnemen. Zo zou er een significante elasticiteit van $-0,04$ waar te nemen zijn wanneer men meer gaat verdienen. Ook zouden de geschreven en mondelinge vragen tijdens parlementaire periodes significant afnemen. Kortom, politici gaan minder beleid voeren wanneer zij meer gaan verdienen.

Toch wijzen andere studies echter ook op de mogelijk positieve effecten van verhoogde salarissen op de selectie en de prestaties van politici. Zo zou bij een verhoogd loon de politieke concurrentie kunnen toenemen waardoor er meer, beter gekwalificeerde en meer ervaren individuen een politiek mandaat op zich zouden nemen. We bemerken dus dat er twee tegengestelde zienswijzen bestaan aangaande de gevolgen van een hogere verloning, maar gezien het feit dat politici verantwoordelijk zijn voor het beleid en dus ook voor de kwaliteit ervan, werpt de vraag zich op of er ook een link bestaat tussen de gehele kwaliteit van beleid en de parlementaire salarissen en budgetten.

Een dergelijke analyse is belangrijk aangezien de parlementaire salarissen en budgetten voornamelijk worden gefinancierd met publieke gelden afkomstig van de plaatselijke bevolking, de belastingbetalers. Verder is de gehele bevolking van een bepaald land of van een bepaalde regio onderhevig aan de gangbare kwaliteit van het beleid en staat een goede kwaliteit van het beleid in voor heel wat positieve gevolgen. Zo heeft het beleid een significante invloed op de sociale welvaart, op de gezondheid, de kindersterfte, de armoede, op het milieu, de levensverwachting, etc. Ook zijn er sterk positieve significante correlaties terug te vinden met het percentage onderzoek en ontwikkeling en met het percentage internet. Hogere niveaus van Quality of Government doen de menselijke ontwikkeling, gemeten door levensverwachting, niveau van opleiding en levensstandaard, in een gegeven samenleving dus toenemen.

Hoewel er in de recente literatuur nog geen consensus bestaat over de precieze inhoud van kwaliteit van beleid of Quality of Government, bouwt men dit concept meestal op uit vier pijlers, zijnde: Voice and Accountability, Government Effectiveness, Rule of Law en Control of Corruption. Iedere pijler meet een bepaald aspect van QoG en door ze te combineren en er bepaalde gewichten aan toe te kennen, kan men een gecombineerde QoG-index bekomen, die dan de algemene kwaliteit van beleid in een land weergeeft. De voorgaande vier pijlers zijn allen *World Governance Indicators* die jaarlijks worden opgesteld aan de hand van percepties door bevestigingen van *The World Bank*. De perceptie-benadering blijkt in de recente literatuur gegeerd te zijn. Hiernaast bestaat er ook een benadering op basis van hard-measures en dus op basis van cijfermateriaal. Hoewel voorstanders van deze laatste benadering opperen dat de objectiviteit bij percepties deels

verloren gaat, verkiest het merendeel van de academici ten aanzien van kwaliteit van beleid toch te werken aan de hand van de perceptie-benadering. Wanneer we bijvoorbeeld kijken naar de corruptie in een land, zou de hard-measures benadering enkel de geregistreerde corruptie mee in rekening nemen, terwijl er met alle corruptie die nooit ontdekt werd en dus niet geregistreerd werd, maar die dus wel bestaat, geen rekening wordt gehouden. De benadering op basis van percepties zou dit tegenwerken en dit wél mee opnemen. Hierbij kunnen over de landen heen echter wel cultuurverschillen bestaan, waardoor men corruptie en eventueel andere parameters zeer duidelijk dient te definiëren en af te lijnen.

Wanneer we overgaan tot het analyseren van de variabelen die misschien een invloed kunnen uitoefenen op de kwaliteit van beleid, komen we uiteraard uit bij de parlementaire budgetten. Tot een dergelijk budget behoren tal van kosten, waar de salarissen van de parlementairen en de medewerkers de grootste fractie van uitmaken. In het Vlaams Parlement loopt dit op tot 63 procent van het gehele budget. Overige grote kosten zijn de kosten die gepaard gaan met de gebouwen die aangeworven dienen te worden voor het parlement en/of de senaat zoals de bouwkosten, huurkosten, werkingskosten, onderhoudskosten, veiligheidskosten, etc. De resterende kosten bestaan uit investeringen en uit dotaties aan de verschillende partijen, zetelend in het parlement. Hoewel de salarissen het overgrote deel van het parlementair budget uitmaken en reeds verscheidene academici verbanden hebben aangetoond met verloning, prestatie en selectie, bemerken we geen significant verband tussen parlementaire budgetten en de kwaliteit van beleid. Er valt enkel een significantie terug te vinden ten aanzien van de Voice and Accountability, wat verklaard kan worden doordat we bij een parlementair budget te maken hebben met publieke gelden en dus de rapporteringsverplichting van het parlement stijgt ingeval dit budget toeneemt. Op deze manier kan de Voice and Accountability in een land verbeteren. Verder vallen er echter geen effecten terug te vinden met betrekking tot het parlementair budget.

Het BBP/capita oefent wél een zeer grote invloed uit en ook het percentage vrouwen in het parlement blijkt een groot positief significant effect te hebben op de kwaliteit van beleid. Dit vanwege het feit dat een gemengd parlement aanzienlijk minder corrupt is dan een parlement dat uitsluitend uit mannen bestaat. Verder hebben vrouwen vaak een andere, frissere kijk op bepaalde zaken en zijn ze er ook om gekend punctueler te zijn. Hierdoor zal de kwaliteit van het beleid bijgevolg in aanzienlijke mate toenemen wanneer het percentage vrouwen in het parlement toeneemt.

Verder vinden we geen significante variabelen terug. Ook het feit of een land een unicamerale of een bicamerale legislatuur verkiest, blijkt geen invloed uit te oefenen op de uiteindelijke kwaliteit van beleid. Enkel het aantal capita waarvoor een parlementslid instaat blijkt nog een significant effect te hebben. Wanneer een parlementslid verantwoordelijk is voor minder inwoners, zal de kwaliteit van het beleid toenemen, al is deze variabele niet robuust. De gedachtegang hierbij gaat al terug naar de tijd van Grieken, waar Aristoteles beweerde dat kleinere bevolkingsgroepen beter controleerbaar zijn.

Uit voorgaande resultaten kunnen we besluiten dat wanneer landen hun kwaliteit van beleid wensen te bevorderen, zij niet noodzakelijk salarisincentives dienen te hanteren, maar zij eerder een evenwichtige genderrepresentatie in het parlement dienen te bekomen. Dit zal elke pijler van kwaliteit van beleid, alsook de gehele kwaliteit, in aanzienlijke mate verbeteren.

Inhoudsopgave

Woord vooraf	I
Samenvatting	III
Inhoudsopgave	VII
Lijst met figuren	IX
HOOFDSTUK 1 PROBLEEMSTELLING EN METHODOLOGISCHE ASPECTEN	1
1.1 Probleemstelling	1
1.2 Onderzoeksvragen	3
1.2.1 Centrale onderzoeksvraag	3
1.2.2 Deelvragen	4
1.3 Onderzoeksopzet	5
HOOFDSTUK 2 QUALITY OF GOVERNMENT	7
2.1 Bespreking van het begrip Quality of Government	7
2.1.1 Inleiding	7
2.1.2 Definities	8
2.1.3 Bijkomende aspecten QoG	9
2.2 Het belang van QoG	10
2.3 Meten van QoG	11
2.3.1 Rule of Law	14
2.3.2 Control of Corruption	17
2.3.3 Government Effectiveness	19
2.3.4 Voice and Accountability	21
2.3.5 Conclusie vier pijlers	22
2.4 Conclusie Quality of Government	24
HOOFDSTUK 3 KAMERSYSTEMEN	25
3.1 Unicameraal of bicameraal?	25
3.2 Situering parlement	26
3.3 Kosten parlement	27
3.4 Conclusie kamersystemen	28
HOOFDSTUK 4 VERLONING PARLEMENTAIREN	29

4.1	Verloning en selectie	29
4.2	Verloning en prestaties	30
4.3	Conclusie	31
	HOOFDSTUK 5 EMPIRISCHE STUDIE	33
5.1	Aanpak van de dataverzameling en –verwerking	33
5.2	Resultaten	34
5.2.1	Beschrijvende statistiek	34
5.2.2	Regressie resultaten	35
5.3	Discussie resultaten	42
	HOOFDSTUK 6 CONCLUSIE	45
	LIJST VAN GERAADPLEEGDE LITERATUUR	51
	BIJLAGEN	55
Bijlage 1	World Governance Indicators	55
Bijlage 2	Beschrijvende statistiek	56
Bijlage 3	Regressies resultaten	61
Bijlage 4	Figuren Combined QoG – Percentage vrouwen	73

Lijst met figuren

- Figuur 1: The Combined E.U. QoG Index [Overgenomen uit] "Mapping the Regional Divide in Europe: A Measure for Assessing Quality of Government in 206 European Regions" [Elektronische versie], door Charron, N., Dijkstra, L., & Lapuente, V. (2015)3
- Figuur 2: Clusters of Countries Based on 4 areas of QoG. [Overgenomen uit] "Mapping the Regional Divide in Europe: A Measure for Assessing Quality of Government in 206 European Regions." door Charron, N., Dijkstra, L., & Lapuente, V. (2015)..... 13
- Figuur 3: Examples of Leading Measures of QoG for EU Countries [Overgenomen uit] "Quality of Government and Corruption from a European Perspective" [Elektronische versie], door Charron, N., Lapuente, V., & Rothstein, B. (2013) 14
- Figuur 4: Rule of Law in E.U. Member States [Overgenomen uit] "Governance Matters VIII: Aggregate and Individual Governance Indicators for 1996-2008" [Elektronische versie], door Kaufmann, D., Kraay, A., & Mastruzzi, M. (2009) 16
- Figuur 5: Corruption in E.U. Member States [Overgenomen uit] "Governance Matters VIII: Aggregate and Individual Governance Indicators for 1996-2008" [Elektronische versie], door Kaufmann, D., Kraay, A., & Mastruzzi, M. (2009) 19
- Figuur 6: Government Effectiveness in E.U. Member States [Overgenomen uit] "Governance Matters VIII: Aggregate and Individual Governance Indicators for 1996-2008" [Elektronische versie], door Kaufmann, D., Kraay, A., & Mastruzzi, M. (2009)..... 20
- Figuur 7: Voice and Accountability in E.U. Member States [Overgenomen uit] "Governance Matters VIII: Aggregate and Individual Governance Indicators for 1996-2008" [Elektronische versie], door Kaufmann, D., Kraay, A., & Mastruzzi, M. (2009) 22
- Figuur 8: QoG Rankings in the E.U. 27 [Overgenomen uit] "Governance Matters VIII: Aggregate and Individual Governance Indicators for 1996-2008" [Elektronische versie], door Kaufmann, D., Kraay, A., & Mastruzzi, M. (2009) 23
- Figuur 9: Uitgavenbegroting Vlaams Parlement 2015..... 28

Hoofdstuk 1 Probleemstelling en methodologische aspecten

1.1 Probleemstelling

Verloningen van parlementairen en politici zijn in het verleden al meermaals een punt van discussie geweest. Vele burgers opperen namelijk dat de volksvertegenwoordigers te veel verdienen in vergelijking met het geleverde werk. Een in een bepaald opzicht moeilijk te volgen stelling, aangezien parlementairen gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de leiding van een soevereine staat. Het belang van deze leiding valt zeker niet te onderschatten, daar good governance een directe invloed uitoefent op het niveau van economische ontwikkeling (Besley, 2006).

Instituties en de verschillende vormen van beleid worden gevormd door diegenen die de macht in handen hebben, de parlementairen. Om de *good governance* te verbeteren is het dus vanzelfsprekend van belang om over goede en competente gezagvoerders te beschikken. Een mogelijke incentive om dergelijke mensen aan te trekken is natuurlijk door een aantrekkelijke verloning voorop te stellen. Een goed loon zorgt er namelijk voor dat meerdere mensen geneigd zijn een politiek mandaat op zich te nemen, wat zorgt voor meer politieke concurrentie en wat op zijn beurt leidt tot een toename in de kwaliteit van de beleidsvoerders (Ferrás & Finan, 2009). Verder vinden Ferrás en Finan (2009) dat een verhoogd loon leidt tot verhoogde prestaties van de beleidsmakers, wat consistent is met een gedragsrelatie wanneer men meer gewaardeerd wordt. Echter zijn Ferrás en Finan (2009) niet in staat te identificeren of de verhoogde prestaties toe te schrijven zijn aan deze gedragsrelatie of net aan het feit dat er meer gekwalificeerde beleidsvoerders zijn vanwege de positieve selectie bij hogere lonen.

Indien we rechtstreeks mogen uitgaan van de bevindingen van Mocan en Altindag (2013), kunnen we besluiten dat bovenstaande stelling toe te schrijven valt aan de positieve selectie bij hogere lonen. Mocan en Altindag (2013) hebben namelijk vastgesteld dat Europarlementairen minder gaan presteren, ingeval zij meer verdienen. Door een recente maatregel in het Europees Parlement genieten de volksvertegenwoordigers van een gelijkgesteld loon over alle lidstaten heen, waarbij dit voorheen bepaald werd door de lidstaten zelf. Het is dus vanwege de gelijkstelling van de lonen dat Mocan en Altindag (2013) de gedragsrelaties hebben kunnen vaststellen bij dezelfde parlementairen en dus de elasticiteiten volledig hebben kunnen toeschrijven aan de verandering in de lonen. Zo blijkt dat er een significant verschil bestaat met een elasticiteit van $-0,04$ voor aanwezigheden op plenaire zittingen en dat de geschreven en mondelinge vragen tijdens parlementaire periodes afnemen wanneer men een hoger salaris geniet.

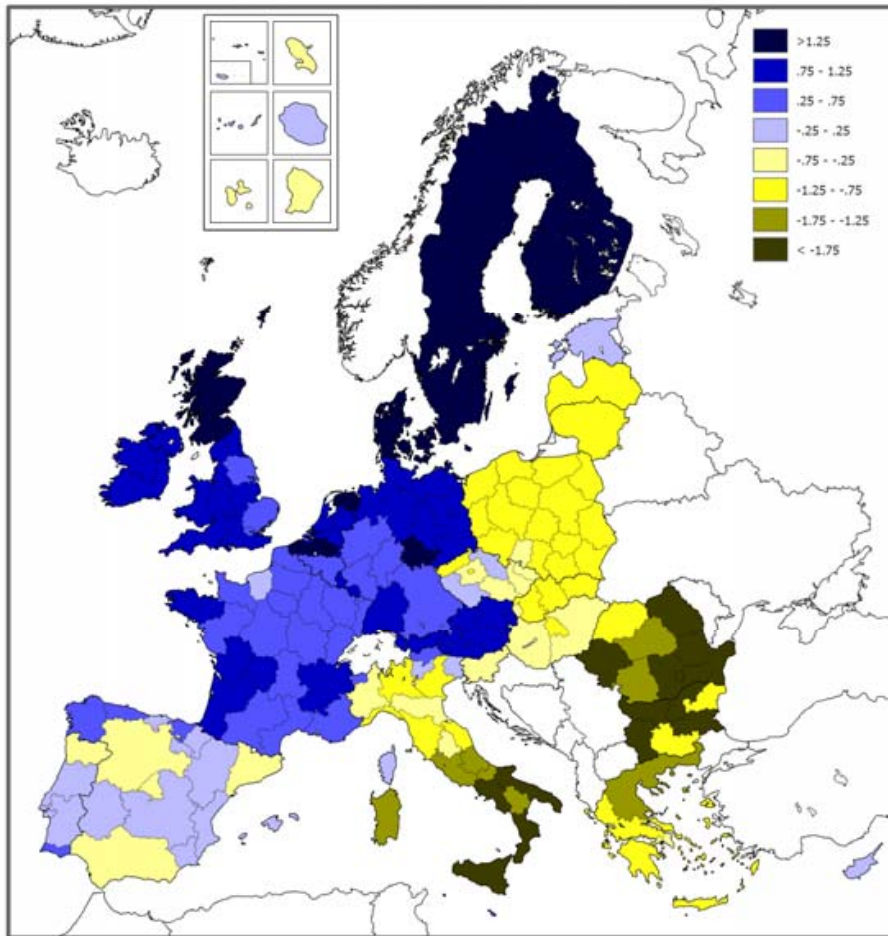
Gezien bovenstaande beschrijving is het van belang een parallel te trekken richting parlementaire budgetten, die onder andere de lonen van politici in het parlement en eventueel in de senaat

bevatten. We weten reeds dat er een link bestaat tussen de verloning van parlementairen en diens inzet. Een mogelijke gevolgtrekking zou dan ook zijn dat er, gezien de verlaagde inzet, minder efficiënt beleid wordt gevoerd en de kwaliteit van het beleid zal verslechteren. Het is dan maar de vraag of de beter gekwalificeerde beleidsvoerders dit effect kunnen opvangen. Dit is een belangrijke stelling die zeker verder onderzoek vereist.

Het is echter niet zo eenvoudig om de kwaliteit van beleid te meten. Dit komt omdat er zelfs geen uniforme definitie bestaat over wat QoG juist is. La Porta, Lopez-deSilanes, Shleifer en Vishny (1999) definiëren *good governance* of QoG simpelweg als 'alles dat goed is voor de economische ontwikkeling'. Deze definitie is zeker waar, maar houdt geen rekening met niet-economische factoren, zoals bijvoorbeeld de mate van sociale cohesie, en is bijgevolg niet volledig. *The World Bank* met Kaufmann, Kraay en Mastruzzi (2004) stelt daarom sinds 1996 jaarlijks zes verschillende *World Governance Indicators* op die elk een bepaald aspect van *governance* meten. Deze zes indicatoren worden in vele academische studies gebruikt. De variabelen kunnen echter niet als één geheel worden aanzien. Sommige studies maken daarom gebruik van slechts een enkele indicator, anderen van alle indicatoren en nog anderen van een samenstelling van indicatoren, dus door een gecombineerde QoG-index op te stellen. De zes WGI's zijn in Bijlage 1 uitgebreid terug te vinden en luiden als volgt:

- Voice and accountability (VA)
- Political stability and absence of violence (PV)
- Government effectiveness (GE)
- Regulatory quality (RQ)
- Rule of law (ROL)
- Control of corruption (CC)

Met behulp van bovenstaande variabelen kan dus de kwaliteit van een beleid achterhaald worden. Zo zien we dat de QoG algemeen hoger is voor de EU-lidstaten dan voor andere wereldstreken, maar dat er toch nog aanzienlijke variatie bestaat tussen de verschillende lidstaten, alsook tussen bepaalde regionen binnen een lidstaat, zoals u kan zien in Figuur 1 (Charron, Lapuente, & Rothstein, 2015).

Figuur 1: The Combined E.U. QoG Index [Overgenomen uit] "Mapping the Regional Divide in Europe: A Measure for Assessing Quality of Government in 206 European Regions" [Elektronische versie], door Charron, N., Dijkstra, L., & Lapuente, V. (2015)

Bovenstaande Figuur 1 werd opgesteld aan de hand van een gecombineerde QoG-index waarbij men gebruik maakte van vier WGI's, met name VA, GE, ROL en CC. Indien we een snelle blik werpen op Figuur 1, zien we een duidelijk verschil in kwaliteit van beleid tussen bijvoorbeeld Frankrijk en Italië.

Deze masterproef zal dan ook trachten te achterhalen aan welke factoren dergelijke variatie valt toe te schrijven. Aangezien we reeds zagen dat de prestaties van politici kunnen afnemen wanneer een loonsverhoging plaatsvindt, zullen we in het bijzonder focussen op de parlementaire budgetten. Wanneer we de verschillende indicatoren geïdentificeerd hebben, kan dan ook worden bepaald op welke manier de lidstaten hun kwaliteit van beleid kunnen verbeteren, waardoor ook de algemene welvaart in een land kan stijgen.

1.2 Onderzoeksvragen

1.2.1 Centrale onderzoeksvraag

Uit bovenstaande probleemstelling blijkt dat een verhoging van de lonen van parlementairen niet meteen garant staat voor meer en betere prestaties. Enerzijds hebben we wel degelijk het aspect dat een betere verloning betere talenten aantrekt, daar de functie waarvoor het loon verhoogd is aantrekkelijker wordt. De politieke concurrentie zal toenemen waardoor uiteraard de kwaliteit van de beleidsvoerders zal toenemen. Anderzijds treedt er volgens Mocan en Altindag (2013) ook nog een ander mechanisme in werking. Een parlementair die, in het geval van deze studie, een hoog loon verdient in vergelijking met de lonen van zijn lidstaat, zal minder naar plenaire zittingen gaan en minder plenaire vragen stellen. Het eerste effect van de stijging in kwaliteiten vanwege de politieke concurrentie, wordt op deze manier tegengewerkt.

Aangezien parlementairen verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit van het gevoerde beleid, kan er bij gewijzigde prestaties ten gevolge van een veranderingen in de lonen ook hier een indirect verband waar te nemen zijn.

Vanwege het voorgaande kunnen we ons afvragen hoe de situatie zich dan juist voordoet met betrekking tot parlementaire budgetten. Is de QoG overwegend hoger in landen die relatief met hogere budgetten kunnen werken of zullen hier net grote inefficiënties en verspillingen plaatsvinden? Vandaar luidt de centrale onderzoeksvraag als volgt:

'In welke mate is er een significant verband tussen parlementaire budgetten en salarissen en de kwaliteit van het gevoerde beleid?'

1.2.2 Deelvragen

Om een correct antwoord te kunnen formuleren, zullen volgende deelvragen worden opgesteld ter ondersteuning van de centrale onderzoeksvraag.

'Wat definieert de kwaliteit van een beleid, wie is hiervoor verantwoordelijk, waarom is QoG van belang en hoe wordt dit gemeten?'

Om een beter inzicht te vergaren in de kwaliteit van een beleid, is het interessant te weten wat quality of government precies inhoudt. In deze deelvraag gaan we de factoren die vervat zitten in de beleidskwaliteit uiteenzetten zodoende over voldoende kennis te beschikken over de manier waarop een QoG-rating juist tot stand komt. Verder zetten we ook kort het belang van een goede kwaliteit van beleid uiteen.

'Op welke manier zijn parlementen in de verschillende landen opgebouwd?'

In deze deelvraag bekijken we op welke manier landen en parlementen zijn opgebouwd. Om QoG te begrijpen is het noodzakelijk om te achterhalen hoe besluitvorming in de verschillende landen tot stand komt, welke stappen dienen te worden doorlopen, hoeveel parlementen er in bepaalde landen zijn, etc.

'Wat zit er allemaal vervat in een parlementair budget?'

Om te achterhalen of er een link bestaat tussen een parlementair budget en de kwaliteit van beleid, dient begrepen te worden wat een parlementair budget juist is. In deze deelvraag bekijken we in grote lijnen wat in dergelijk budget vervat zit.

'Welke elasticiteiten zullen gepaard gaan met een verhoging van de parlementaire salarissen?'

De mechanismen die in werking treden ingeval er loonsverhoging bij politici plaatsvindt, werden in de probleemstelling reeds kort aangehaald. Om een dieper inzicht te vergaren in deze problematiek, zullen we hier in deze deelvraag dieper op ingaan.

1.3 Onderzoekopzet

Deze masterproef zal een tweeledig onderzoek beslaan. Vooreerst zal een literatuurstudie worden opgesteld met betrekking tot de parlementaire budgetten, salarissen en beleidskwaliteit. Deze literatuurstudie zal de huidige situatie beschrijven maar het kan in bepaalde gevallen zeker interessant zijn enkele historische feiten en gebeurtenissen te bespreken. Op deze manier kunnen voldoende inzichten worden verworven alvorens het tweede luik van de masterproef, de empirische studie, wordt aangevat.

Voor de zoektocht naar bronnen voor de literatuurstudie zal hoofdzakelijk gebruik worden gemaakt van de website van de Universiteit Hasselt. De zoekmachine op deze website is geconnecteerd met de belangrijkste academische zoekmachines zoals EBSCOhost en Google Scholar waardoor de zoektocht naar tertiaire bronnen vergemakkelijkt wordt. Toch weet ik uit ervaring dat het alsnog de moeite loont op deze websites zelf te gaan zoeken en dat zal dus ook voor deze masterproef niet ontbreken. Het is voor deze literatuurstudie ook nuttig bepaald cijfermateriaal te consulteren. Dit zal gebeuren door bepaalde bronnen van bijvoorbeeld het *Quality of Government Institute* van *the University of Gotheburg*, gespecialiseerd in QoG, of door bronnen verschaft door nationale of internationale instanties of *The World Bank* te raadplegen. Voor België kan dit bijvoorbeeld www.belgium.be zijn en voor Europa www.europa.eu, etc.

Het tweede luik van deze masterproef bestaat uit een empirische studie. Voor deze studie zullen enkel kwantitatieve gegevens worden gebruikt. Voor het berekenen van de Quality of Government wordt wel regelmatig gebruik gemaakt van enquêtes en dus van kwalitatieve gegevens. Echter zal in deze masterproef enkel gewerkt worden met de uiteindelijke scores toegekend aan de verschillende aspecten van QoG, gegenereerd door de enquêtes, waardoor het in ons geval nog steeds enkel om kwantitatieve gegevens draait. Voor de parlementaire budgetten zal gebruik gemaakt worden van het *Global Parliamentary Report*, te raadplegen via <http://www.ipu.org/gpr/> met data over 2011. Voor datasets gaande over de QoG zal gebruik gemaakt worden van

cijfermateriaal verleend door *The Quality of Government Institute* van *The University of Gotheburg* en van de *World Governance Indicators* vanwege *The World Bank*.

De bedoeling is dat de literatuurstudie de basis vormt voor de empirische studie. De empirische studie zal trachten het eventuele verband tussen budget en beleid bloot te leggen. Om dit te kunnen realiseren zal er voornamelijk gebruik gemaakt worden van eenvoudige beschrijvende statistiek maar ook van regressies. Hierbij zullen we een bepaald model trachten te ontwikkelen met de verschillende indicatoren van QoG als afhankelijke variabelen en het parlementair budget, het BBP/capita, het percentage vrouwen in de regering, etc. als onafhankelijke variabelen.

Hoofdstuk 2 Quality of Government

Allereerst wordt een uiteenzetting gegeven van wat er precies wordt verstaan onder 'Quality of Government' of kwaliteit van beleid. Het begrip en het belang ervan wordt grondig besproken, alsook alle deel- en inhoudelijke aspecten. Verder zal ook de huidige situatie in Europa besproken worden.

2.1 Bespreking van het begrip Quality of Government

2.1.1 Inleiding

Om het concept en vooral het belang van QoG te verduidelijken, beginnen we met een kort waargebeurd verhaal van Rothstein en Teorell (2008).

"Juist tegenover de luchthaven op St Lucia, een arm eiland op de Caraïben met een BBP per capita van ongeveer 5000 USD, staan twee oude en verwaarloosde cafés waar koffie en eten wordt geserveerd. De gebouwen zijn makkelijk te zien vanuit de ingang van de luchthaven en verkeren werkelijk in zeer slechte staat. Op het terras van de twee huizen, waar de klanten dienen te eten en te drinken, staan geen echte of goede tafels en stoelen, gewoon enkele krukken en paletten waarop de klanten kunnen plaatsnemen. Het resultaat van dit erbarmelijk uitzicht is dat nagenoeg geen enkele toerist de zaken zal binnengaan terwijl hij wacht tot zijn vlucht vertrekt, dit wanneer hij dus eigenlijk wel tijd genoeg heeft. Niettegenstaande, wanneer de toeristen dit echter wel zouden doen, zouden zij zeer goed bediend worden en het lokale eten zeer goedkoop en perfect klaargemaakt kunnen nuttigen. De vrouwen die deze twee kleine zaken runnen zijn uiterst vriendelijk en het uitzicht vanuit het restaurant, vlak langs het strand, is werkelijk adembenemend. Dagelijks passeren zeer veel toeristen de twee eetgelegenheden maar haast niemand zal stoppen voor een kop koffie, een snack of een maaltijd, waarschijnlijk net vanwege het feit dat beide etablissementen er zo verbouwereerd uitzien. In de plaats daarvan zullen de meeste toeristen naar het restaurant in de luchthaven zelf gaan, waar het redelijk duur en zeer druk is, er geen mooi uitzicht is en waar de service en het eten ondermaats is.

Indien we de vrouwen die de twee koffiezaken runnen vragen waarom ze geen beter gebruik maken van hun perfecte locatie, bijvoorbeeld door te investeren in een degelijk terras en door nieuwe tafels en stoelen aan te kopen zodanig dat er meer toeristen worden aangetrokken, antwoorden ze als volgt: "Goed idee, ik heb daar reeds over nagedacht. Er zijn echter twee problemen. Ten eerste, hoewel ik hier reeds twintig jaar werk, ben ik niet de eigenaar van dit stuk grond, ik ben een kraker, dus ik kan door de politie of de overheid op elk moment worden weggehaald. Ten tweede, ookal zou ik investeren en een echt restaurant openen, zou ik waarschijnlijk nooit de voedsel- en gezondheidsinspecteurs kunnen betalen/omkopen." Naargelang het gesprek vordert, wordt duidelijk dat de vrouwen niet weten of het mogelijk is het stuk land te kopen of ten minste een lange termijn lease

te verkrijgen en ze hebben geen idee hoeveel het zou kosten om de voedselinspecteurs om te kopen. Het is dus de onzekerheid van hun situatie, veroorzaakt door het gebrek aan onpartijdigheid in het overheidsbestand dat het voor hen onmogelijk maakt om beter gebruik te maken van de bronnen die ze reeds bezitten.”

Het voorgaande verhaal van Rothstein en Teorell (2008) is een mooi voorbeeld van bad governance. Een gebrek aan een onpartijdige overheids- en wetgevingsstructuur die eigendomsrechten kan verzekeren en administratieve en politieke corruptie verhindert, zorgt ervoor dat veel bedrijven zich niet ten volle kunnen ontwikkelen, niet ten volle kunnen investeren zodoende hun eigen, maar ook de algemene, economische situatie te verbeteren. Het is dus niet noodzakelijk het gebrek aan ondernemerschap wat de economische ontwikkeling kan tegenwerken, maar eerder de lage kwaliteit van de overheidsinstanties die de wetten en het beleid uitstippelen (Acemoglu, Johnson, & Robinson, 2002).

2.1.2 Definities

Nu we een kort beeld geschetst hebben van QoG kunnen we overgaan tot het verlenen van een definitie. Hierbij dient gezegd te worden dat er vooralsnog geen sluitende definitie bestaat over wat QoG juist is. De meest gebruikte definitie is alvast deze van Daniel Kaufmann, voormalig directeur van *The World Bank*, Kraay en Mastruzzi (2004). De definitie luidt als volgt: “De tradities en instituties door wie autoriteit in een land wordt uitgeoefend”. Meer specifiek houdt dit in:

- Het proces waarbij overheden worden geselecteerd, gemonitord en vervangen
 - o Voice and Accountability, Political Stability & Absence of Violence
- De capaciteit van de overheid om effectief beleid te formuleren en te implementeren
 - o Government Effectiveness, Regulatory Quality
- Het respect van burgers en de staat voor de instituties die de economische en sociale interacties tussen hen regeren.
 - o Rule of Law, Control of Corruption

Het probleem met bovenstaande definitie is volgens Rothstein en Teorell (2008) dat dit een zeer (lees: te) ruime beschrijving van governance is. Er wordt in de definitie geen onderscheid gemaakt tussen bepaalde aspecten van het beleid die belangrijker zouden kunnen zijn dan anderen. Het spreekt voor zich dat net dit onderscheid van belang is voor de mate van kwaliteit van het beleid. Andere economen hebben ook getracht een beschrijving voor good governance te genereren. La Porta et al. (1999) definiëren good governance simpelweg als “alles wat goed is voor de economische ontwikkeling”. Het probleem hierbij is dan weer dat de niet-economische factoren, die ook een impact uitoefenen op de QoG, niet worden opgenomen. Verder heerst er ook een probleem naar tautologie, namelijk: “Wat is er vereist voor economische groei? Good governance. Wat houdt good governance in? Datgene dat de groei promoot.”

Een volgende definitie is deze van Huther en Shah (2005): “Governance is een veelzijdig concept dat alle aspecten van de uitoefening van autoriteit inhoudt, door formele en informele instituties in

het management van beschikbare hulpmiddelen van een staat. De kwaliteit van beleid wordt dus bepaald door de impact van deze uitoefening van macht op de kwaliteit van het leven van zijn inwoners." Voorgaande definitie houdt dus in tegenstelling tot de definitie van La Porta et al. (1999) wél rekening met de niet-economische uitkomsten van het gevoerde beleid, maar ook hier merken we een probleem naar tautologie op, namelijk: "Wat is er vereist voor een gunstige kwaliteit van het leven van de burgers? QoG. Wat is QoG? Datgene dat de kwaliteit van het leven promoot."

Zoals we zien is er geen uniforme definitie voor kwaliteit van beleid. Toch wordt in de recente literatuur de definitie van Kaufmann et al. (2004) het meest gehanteerd.

2.1.3 Bijkomende aspecten QoG

We merken op dat er verschillende definities voor beleid en kwaliteit van beleid te vinden zijn maar dat voorlopig geen enkele sluitend genoeg is. Volgens Rothstein en Teorell (2008) kan een preciezere beschrijving van QoG bekomen worden door meer rekening te houden met het belang van onpartijdigheid van de overheid, zoals reeds kort uitgelegd in het begin van dit hoofdstuk. Een onpartijdige overheid is in hun ogen nagenoeg altijd een 'high-quality' overheid. Onpartijdigheid wordt door Rothstein en Teorell (2008) gedefinieerd als volgt: "Bij het implementeren van beleid, zullen politici niets van de burger/de zaak in overweging nemen dat niet op voorhand is vastgelegd in het beleid of in de wet." Door de onpartijdigheid meer te integreren in het gegeven QoG worden burgers, vanwege het feit dat ze meer zekerheid en eenduidige rechtspraak genieten, meer gestimuleerd te ondernemen, wat de economische groei maar ook de sociale factoren zoals eerder besproken ten goede komen.

Verder is er nog een aspect in het werk van Rothstein en Teorell (2008) dat wat speciale aandacht vereist. Zij stellen dat QoG niet gelijk staat aan democratie. Democratie handelt namelijk over de toegang tot de macht van de overheid. Democratie is een noodzakelijk criterium van QoG maar ontoereikend op zichzelf. De reden hiertoe is doordat wanneer QoG enkel gelijk dient te zijn aan democratie, het belang van *hoe macht wordt uitgeoefend* wordt weggelaten, gezien het feit dat men dan enkel rekening zou houden met *de manier waarop macht wordt verworven*. Ook Paul Collier (2007) toont aan dat bij het bepalen van de QoG er niet alleen mag worden gekeken naar het aspect van democratie. Hij geeft namelijk aan dat de QoG in bepaalde democratieën slechter is dan in landen waar geen enkele vorm van democratie te bespeuren valt. Het is een feit dat landen waarin reeds gelange tijd een democratie heerst, het des te waarschijnlijker is dat de burgers er van een hoge kwaliteit van beleid genieten. Toch is vaak de transitie, zoals te zien in de evolutie van sommige post-communistische regimes, niet zo evident en automatisch als vaak wordt gedacht. Daarenboven kunnen we niet voorbij het feit dat enkele van de beste 'good governance' landen geen democratie zijn, zoals bijvoorbeeld Hong Kong en Singapore bij uitstek. Wanneer we deze outliers weglaten, kan men echter stellen dat QoG meestal zowel democratie, in de toegang tot macht, als onpartijdigheid, in de uitoefening van die macht, vereist. Democratie is dus nogmaals een noodzakelijke vereiste voor QoG maar is zeker niet de enige vereiste.

2.2 Het belang van QoG

Quality of Government is een concept dat reeds in aanzienlijke mate werd onderzocht. Charron, Dijkstra en Lapuente (2014) hebben aan de hand van een OLS-regressie achterhaald dat de human development en de trust in een land een positief significant en de populatie een negatief significant effect kunnen hebben op de EQI, dit is de QoG van een sub-nationale regio. Verder hebben zij ook de Europese situatie uitvoerig besproken. Op dit laatste wordt in het verdere verloop van de masterproef dieper ingegaan. Charron et al. (2010) hebben ook achterhaald dat QoG sterk correleert met enkele cruciale socio-economische variabelen. Zo vertoont kwaliteit van beleid een sterk positieve correlatie met het BBP/capita, het percentage Onderzoek & Ontwikkeling en het percentage internetgebruikers in een land en een sterk negatieve correlatie met de Werkloosheid en kindersterfte, allen factoren die een vitale rol spelen in het leven van de mens.

De onderzoekers die zich misschien wel als eersten toelegden op de QoG waren La Porta et al. (1999). Zij hebben een aanzienlijk aantal indicatoren geïdentificeerd die zij definiërend achtten voor QoG. Deze indicatoren hebben zij in verscheidene OLS-regressies getest. Tussen deze variabelen vinden we onder andere de eigendomsrechten, de mate van geletterdheid, corruptie, bureaucratische vertragingen, hoogte van taks, kwaliteit van de infrastructuur, aanwezigheid in scholen, etc.

Men is het er unaniem over eens dat de QoG een beduidende impact kan uitoefenen op het niveau van economische ontwikkeling en bijgevolg op de groei van een land/regio. Toch gaat de QoG verder dan voorgaande factoren alleen. Er zijn ook substantiële effecten waar te nemen bij diverse niet-economische fenomenen, zowel op het individuele als op het sociale niveau (Rothstein & Teorell, 2008). Denk maar aan de perceptie van de burgers van geluk of dus subjectief geluk en de steun van de burgers aangaande de overheid. Voorts zullen hoge niveaus van QoG instaan voor een verlaagde ongelijkheid en armoede in de sociale klassen, educatie en gezondheid verbeteren, de waarschijnlijkheid van burgeroorlogen verlagen en tot slot leiden tot een verbeterde consolidatie van democratische instellingen. Het belang van een goede kwaliteit van het beleid valt dus zeker niet te betwisten.

Holmberg, Rothstein en Nasiritousi (2008) tonen aan dat een hogere QoG een positief effect heeft op de mate van sociaal welzijn en subjectief welzijn (de evaluatie van een individu van zijn levenskwaliteit), zoals ook Rothstein en Teorell (2008) met het subjectief geluk reeds aantoonde. Ook Helliwell (2006) geeft aan dat QoG, gemeten door de zes WGI's, een groot deel van de internationale verschillen in subjectief welzijn verklaart. Holmberg et al. (2008) en Helliwell (2006) zijn het erover eens dat een positieve QoG leidt tot verminderde armoede en verbeterde levensvreugde. Verder concluderen Holmberg et al. (2008) dat QoG een positieve invloed uitoefent op zowel subjectieve gezondheid, levensverwachting en kindersterfte. Dit zou volgens hen te verklaren zijn door de sterke correlatie tussen QoG en maatstaven van de waterkwaliteit.

Welsch (2004) beweert dat een betere QoG ook significante effecten kan teweegbrengen op de mate van vervuiling. Hij toont aan dat door een verlaagde corruptie bepaalde bedrijven niet meer in staat zijn overheidsactoren om te kopen en zo niet meer overmatig kunnen uitstoten en vervuilen. Damania et al. (2003) komt tot dezelfde conclusie. Zo zijn lagere vormen van corruptie namelijk gecorreleerd met strengere milieuwetgeving. Fredriksson en Mani (2002) onderzochten het effect van rule of law en corruptie met milieu. Zij troffen de slechtste milieuwetgeving aan in landen met een lage rule of law en een hoge mate van corruptie. Verder toonden zij aan dat bij een hoge mate van rule of law, het negatieve effect van corruptie op de striktheid van milieuwetgevingen toeneemt. Dit doordat de incentive om overheidsfunctionarissen om te kopen toeneemt. Fredriksson en Mani (2002) besluiten daarom dat grotere beleidsstriktheid hand in hand moet gaan met inspanningen om corruptie te verminderen, wanneer een goed milieubeleid het te bereiken doel is.

Quality of Government heeft dus een invloed op de economische groei en het welzijn van de bevolking. Daarnaast heeft het ook bewezen bij te dragen aan de duurzaamheid van het milieu. Kort samengevat ceteris paribus, hogere (lagere) niveaus van QoG doen de menselijke ontwikkeling, gemeten door levensverwachting, niveau van opleiding en levensstandaard, in een gegeven samenleving toenemen (afnemen) (Charron et al., 2010).

2.3 Meten van QoG

Er zijn veel cross-country indicatoren waarmee het niveau van QoG gemeten kan worden. Toch is geen enkele van deze indicatoren, wanneer men deze tracht te meten over tijd en ruimte, vrij van meetproblemen. Een voorbeeld bij uitstek is corruptie, dat door zijn clandestiene aard zeer moeilijk te meten valt. In de recente literatuur zien we daarom twee mogelijke benaderingen die gebruikt worden om dergelijke indicatoren te waarderen. Een eerste benadering maakt gebruik van 'hard measures' of met andere woorden van objectieve gegevens. Wanneer we het voorbeeld van corruptie erbij nemen komt dit neer op het aantal veroordelingen of het aantal aanklachten van correctionele feiten binnen een bepaald gebied en binnen een bepaalde tijdsperiode (Alt & Lassen, 2003). Een tweede benadering ter berekening van de QoG maakt gebruik van op percepties gebaseerde indicatoren, zoals bijvoorbeeld bij de data van *The World Bank* het geval is.

Wanneer we beide benaderingen bekijken, merken we op dat de 'hard measure'-methode eerder een test is om het rechtssysteem van een land te testen en dus meer bepaald zijn mogelijkheid om, in het voorbeeld van corruptie, corruptie te detecteren. Hierbij wordt niet de werkelijke mate van corruptie berekend. Dit komt door de clandestiene aard ervan. Elke vorm van corruptie of illegaliteit in een land dat niet ontdekt of gerapporteerd werd, wordt bij de 'hard-measure' benadering geacht nooit te hebben bestaan. Charron en Lapuente (2013) wijzen ons er op dat 'hard measures' bijgevolg significant vertekende resultaten kunnen genereren. Ook *The World Bank* met Kaufmann et al. (2009) is een voorstander van de op percepties gebaseerde methode. Zij halen aan dat verschillende actoren hun acties baseren op de percepties die zij waarnemen. Wanneer burgers of bedrijven bijgevolg ervaren dat een land geplaagd wordt met corruptie en

publiek mismanagement, zijn zij minder geneigd gebruik te maken van de publieke diensten, wat uiteraard nefaste gevolgen heeft voor het desbetreffende land. Een laatste reden om gebruik te maken van op percepties gebaseerde indicatoren is vanwege het feit dat deze dicht bij elkaar aanleunen. Zo tonen Holmberg, Rothstein en Nasiritousi (2008) aan dat de 'Government Effectiveness Index', de 'Rule of Law Index', beide van *The World Bank*, en de 'Corruption Perception Index' van *Transparency International* correleren op het 0,9 niveau. Al deze indexen zijn perception-based. Vanwege voorgaande redenen is het dus duidelijk waarom in de recente literatuur vaak gebruik wordt gemaakt van deze perceptie-indicatoren. Toch blijft het bij academici voer voor discussie welk van beide benaderingen accurater is.

Robert Rotberg (2007) is bijvoorbeeld voorstander van de 'hard measure' benadering. Hij geeft aan dat *The World Bank* te veel gebruik maakt van percepties, waardoor de objectiviteit verloren gaat. Dit zou er volgens hem toe kunnen leiden dat landen beoordeeld worden door vooroordelen of door deterministische ideeën van hoe een land zou moeten presteren. Rotberg (2007) pleit daarom dat een land zou moeten worden beoordeeld op basis van diens scholingsgraad, graad van geletterdheid, medische diensten, kwaliteit van de rechtsstaat en empowerment van de burgermaatschappij. Toch benadrukken Holmberg et al. (2008) dat een dergelijke benadering good governance gelijk zou stellen aan alles dat goede uitkomsten genereert. QoG zou dan dermate breed worden, wat dan weer een probleem naar tautologie teweegbrengt. Aan de andere kant zou Rotberg's (2007) benadering wel bepaalde factoren van good governance opnemen die *The World Bank* niet meeneemt in zijn model, bijvoorbeeld de mate van sociale cohesie. Tot slot geven Rothstein en Teorell (2008) aan dat de perceptie-benadering in de *World Governance Indicators* van *The World Bank* geen onderscheid maakt tussen de 'toegang tot macht' en de 'uitoefening van macht'. Hoewel de hedendaagse academische literatuur dus vaker gebruik maakt van de perceptie-benadering van *The World Bank*, is er lang geen unaniem eenduidige methode beschikbaar ter berekening van de factoren van QoG.

In de recente literatuur wordt voor het berekenen van de QoG vaak gekeken, zoals hierboven reeds kort aangegeven, naar het niveau van corruptie. QoG wordt namelijk regelmatig beschreven als de inverse van corruptie. Toch is kwaliteit van beleid veel meer dan enkel het uitblijven van corruptie (Rothstein & Teorell, 2008). Bij het meten van QoG wordt het concept daarom meestal opgedeeld in vier categorieën, zijnde: 1) corruptie (control of corruption), 2) rechtsstaat (rule of law), 3) effectiviteit van de overheid (government effectiveness) en 4) de invloed van de bevolking op de regering en de mate waarin de regering zich door de bevolking laat controleren (voice and accountability).

Op basis van de vier voorgaande categorieën, die verder nog uitgebreid zullen worden besproken, en data van *The World Bank* kunnen de EU-lidstaten gerangschikt worden en in clusters worden opgedeeld. Aan de hand van Ward's methode en squared Euclidian distancing hebben Charron, Dijkstra en Lapuente (2015) de volgende drie clusters in Figuur 2 kunnen samenstellen.

Cluster 1 n=9	Cluster 2 n=8	Cluster 3 n=10
DENMARK	FRANCE	CZECH REPUBLIC
SWEDEN	BELGIUM	LITHUANIA
FINLAND	MALTA	HUNGARY
NETHERLANDS	SPAIN	SLOVAKIA
AUSTRIA	PORTUGAL	POLAND
GERMANY	CYPRUS	LATVIA
UNITED KINGDOM	ESTONIA	GREECE
IRELAND	SLOVENIA	ITALY
LUXEMBOURG		BULGARIA
		ROMANIA

Figuur 2: Clusters of Countries Based on 4 areas of QoG. [Overgenomen uit] "Mapping the Regional Divide in Europe: A Measure for Assessing Quality of Government in 206 European Regions." door Charron, N., Dijkstra, L., & Lapuente, V. (2015)

Figuur 2 werd opgesteld op basis van data verschaft door *The World Bank*. De rangschikking van de landen is tot stand gekomen door de indexen van elk van de vier categorieën van QoG over de landen en jaren heen met elkaar te vergelijken. Bovenstaande figuur deelt dus de landen op in drie clusters, op basis van hun gecombineerde QoG-index.

De vier pijlers van QoG worden door verschillende instanties in kaart gebracht, telkens op verschillende manieren. Het spreekt voor zich dat de indexen van deze vier categorieën dan ook sterk kunnen variëren naargelang de bron(nen) die werd(en) gebruikt en naargelang de instantie die deze heeft opgesteld. Figuur 3 illustreert daarom de meest courante data met betrekking tot een gegeven categorie van QoG en geeft aan op welke manier de verschillende indexen werden opgemaakt. De vier categorieën worden verder uitvoerig besproken.

<i>Data Source</i>	<i>Type of Evaluation</i>	<i>Start Year</i>	<i>Years included</i>	<i>EU Coverage^a</i>	<i>Type of QoG Concepts</i>
1) World Bank (WB)	Composite Index	1996	1996-2002 biannual 2003-2008 annual	All	Corruption, rule of law, political stability, bureaucratic effectiveness
2) Transparency International (TI - CPI)	Composite Index	1995	1995-2008 annual	All	Corruption
3) World Values Survey (WVS)	Household survey	1990 ²	1990, 1995, 2000, 2005	All	public trust, confidence in public services and political parties
4) Global Corruption Barometer (TI)	Household survey	2003	2003-2009 annual	All	Corruption
5) World Bank Investme Climate Assessments (BEEPS)	Firm survey	1999	1999, 2002 & 2005	CZ, Pol., Lith. Slov., Lat., Rom., Hun., Est., Bul. Slovak	Corruption
6) World Economic Forum's (WEF) Executive Opinion Survey	Firm survey	1979	1979-1999* 2000-2008 annual	All EU countries from 2001	Bureaucratic effectiveness, corruption
7) International Country Risk Guide (ICRG)	Expert Assessment	1984	1984-2008, annual	All	Corruption, rule of law, bureaucratic quality
8) Freedom House Nations in Transit	Expert Assessment	2003	2003-2008 annual	CZ, Pol., Lith. Slov., Lat., Rom. Hun., Est., Bul. Slovak	'Governance', rule of law, corruption, civil society
9) Freedom House	Expert Assessment	1972	1972-2008	All	Political rights, civil liberties rule of law ¹ , corruption ¹ , press freedom
10) Polity	Expert Assessment	1800	1800-2008	All	Strength of Democracy political stability
11) Fraser Institute	Expert Assessment	1970	1970-1999 once p years 2000-2004, annual	All	Rule of Law

^aFor latest year available.

*Indicates that a significant change in the data collection

²First survey launched by the European Values Survey, later replicated by WVS from 1995

¹these are sub-categories within the two indices 'political rights and civil liberties' that FH has published annually as of 2006

Figuur 3: Examples of Leading Measures of QoG for EU Countries [Overgenomen uit] "Quality of Government and Corruption from a European Perspective" [Elektronische versie], door Charron, N., Lapuente, V., & Rothstein, B. (2013)

2.3.1 Rule of Law

Een eerste categorie of pijler van QoG is de Rule of Law (ROL). Friedrich von Hayek (1960) geeft hier de volgende definitie aan: "The ROL means that government in all its actions is bound by rules fixed and announced beforehand—rules which make it possible to foresee with fair certainty how the authority will use its coercive powers in given circumstances, and to plan one's individual affairs on the basis of this knowledge."

De Rule of Law wordt door *The World Bank*, geciteerd in Kaufmann et al. (2009), gedefinieerd als volgt: "the extent to which agents have confidence in and abide by the rules of society, and in particular the quality of contract enforcement, property rights, the police, and the courts, as well as

the likelihood of crime and violence.”

Zoals Figuur 3 aantoont, stelt *The World Bank* telkens een samengestelde indicator op die gebruik maakt van meerdere bronnen. Zo werd bijvoorbeeld voor de berekening van de Rule of Law-index van 2008 gebruik gemaakt van 25 verschillende bronnen. De individuele data hiervan bevat concepten als: rechterlijke onafhankelijkheid, eigendomsrechten, het niveau van georganiseerde misdaad, contractnaleving, mensensmokkel, geldwitwassen en vertrouwen in de politie en de hoven en rechtbanken. Het feit dat *The World Bank* gebruik maakt van al deze verschillende data en deze ook duidelijk identificeert, maakt het een zeer interessante en transparante, doch brede index.

Verder zien we dat ook het *ICRG* een index geeft aan ROL. Deze index is minder breed en mist duidelijkheid en transparantie. Zij hebben namelijk ROL gemeten door twee verschillende concepten een gelijk gewicht te geven en op basis hiervan een land een score toe te kennen tussen nul en zes, waarbij een hogere score duidt op een betere ROL. De twee betreffende concepten zijn 'law' en 'order'. Hierbij is echter niet geweten op welke manier de scores effectief tot stand zijn gekomen. Verder is er ook niet geweten of de criminaliteitsratio betrekking heeft op financieel gedreven misdaad, andere misdaden zoals moord, etc. of dat beiden zijn opgenomen in de index (Charron, Lapuente, & Rothstein, 2013).

Het *Fraser Institute* tracht dan weer de kernaspecten van ROL te capteren. Onder deze kernaspecten verstaat men ROL, bescherming van de eigendomsrechten, een onafhankelijk rechtssysteem en een onpartijdig rechtssysteem. Bij de berekening van de ROL-index nemen zij zeven gelijk gewogen componenten op, afkomstig van drie verschillende bronnen. Hierdoor is het een zeer transparante index die dicht aanleunt bij deze van *The World Bank*. De Pearson correlation coefficient toont namelijk een correlatie van 0,96 aan.

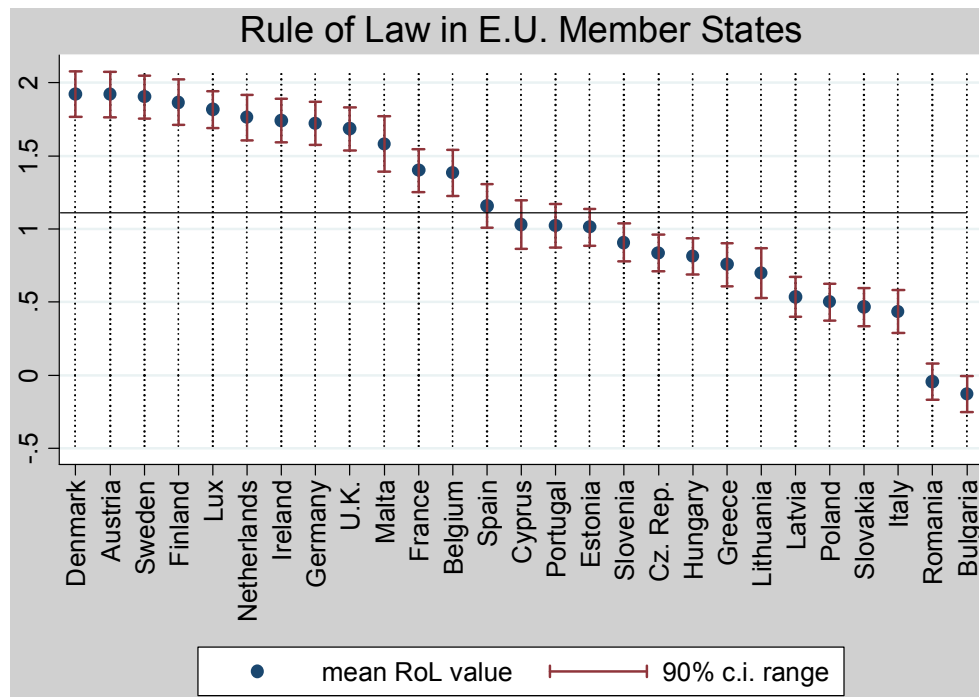
Voor wat betreft de ROL hebben we tot slot ook nog de index van het *Freedom House*. Zij focussen zich meer op hoe het rechtssysteem individuele burgers beschermt, in plaats van hoe het bedrijven beïnvloedt. Toch treft men ook hier, net zoals bij *ICRG*, een weinig transparante index aan.

Zoals we zien, zijn er tal van indexen die telkens andere maatstaven opnemen in hun evaluatie. Een uniforme berekening bestaat dus nog niet, zoals overigens voor geen enkele van de vier pijlers van QoG het geval is. Voigt (2009) stelt dat een ideale meting van de ROL twee componenten zou moeten bevatten: 1) de kwaliteit van de regels en 2) de kwaliteit van de organisaties verantwoordelijk voor de bekrachtiging en naleving van deze regels. Volgens Voigt (2009) zijn het vooral de indicatoren die te maken hebben met de eigenlijke bekrachtiging van het recht die van belang zijn. Hij identificeert daarom volgende componenten: de scheiding der machten, gerechtelijke/constitutionele controle, gerechtelijke onafhankelijkheid, gerechtelijke toerekenbaarheid, onafhankelijkheid van de aanklager, eerlijk proces en basis mensenrechten.

Toch beseft hij dat een 'perfecte' meting haast onmogelijk is. Voigt (2009) stelt daarom alvast voor de kwaliteit van de gebruikte indicatoren te verbeteren. Zoals reeds eerder gesteld, zijn vele

maatstaven gebaseerd op percepties waardoor de objectiviteit gedeeltelijk verloren gaat. Volgens Voigt (2009) bestaan er nog maatstaven die berusten op subjectieve percepties en die in zeker mate geobjectiveerd kunnen worden, zoals bijvoorbeeld gerechtelijke toerekenbaarheid.

Indien we de ROL analyseren aan de hand van de meest gebruikte index in de recente literatuur, namelijk deze van *The World Bank*, komen Kaufmann et al. (2009) tot volgend resultaat.

Figuur 4: Rule of Law in E.U. Member States [Overgenomen uit] "Governance Matters VIII: Aggregate and Individual Governance Indicators for 1996-2008" [Elektronische versie], door Kaufmann, D., Kraay, A., & Mastruzzi, M. (2009)

Aan de hand van de ROL-index van *The World Bank*, stellen Kaufmann et al. (2009) in Figuur 4 een 90% betrouwbaarheidsinterval op met betrekking tot de ROL van elk land. De ROL werd hierbij gestandaardiseerd. Er zijn enkel significante verschillen tussen landen ingeval de betrouwbaarheidsintervallen niet overlappen. In het geval van Denemarken zou het eerste land met een significant negatieve ROL Frankrijk zijn. De horizontale lijn stelt het Europese gemiddelde voor. We zien dat elk land vanaf België en hoger een significant positievere ROL geniet ten opzichte van dit Europese gemiddelde. Tot slot merken we op dat Bulgarije en Roemenië aanzienlijk lagere waarden optekenen.

Het belang van een goede ROL valt zeker niet te onderschatten. Voigt (2009) stelt dat wanneer de ROL toeneemt, het kan leiden tot meer investeringen, zowel in human capital als in aandelen, wat op zijn beurt leidt tot een hogere groei. Ook Kaufmann et al. (2009) hebben aangetoond dat één enkele standaardafwijking in de ROL-indicator kan resulteren in een stijging van het inkomen per capita van bijna het viervoudige op de zeer lange termijn. Toch is dit geen absolute regel, daar China bijvoorbeeld een ongekende groei heeft gekend, zonder een goede score te behalen op de

ROL. ROL kan dus zeker de economische groei stimuleren maar is geen vereiste voor deze groei (Holmberg, Rothstein, & Nasiritousi, 2008).

2.3.2 Control of Corruption

Zoals eerder gesteld, wordt QoG vaak gezien als de inverse van corruptie. Dit vanwege de negatieve gevolgen van corruptie voor de maatschappij. Corruptie kan een negatief effect hebben op de groei van het BBP, de inkomensongelijkheid en armoede, human development, het milieu en op de gezondheid (Holmberg, Rothstein, & Nasiritousi, 2008). Het achterliggende mechanisme is dat corruptie een vorm is van een illegale taks die het besluitvormings- en het economische proces verstoort.

Ten aanzien van human development, gemeten door levensverwachting, academische graad en levensstandaard, heeft corruptie een indirect effect doordat het de economische groei en de incentives om te investeren verlaagt (Akçay, 2006). Ook Kaufmann et al. (2009) stelt vast dat een enkele stijging van een standaardafwijking in Control of Corruption kan leiden tot een verminderde kindersterfte van 75 procent, alsook tot een significante winst in geletterdheid. Verder heeft corruptie de neiging de allocatie van economische winsten te verstoren, wat ervoor zorgt dat er een minder evenwichtige inkomensdistributie wordt bekomen. Tot slot kan corruptie leiden tot meer uitstoot, daar bedrijven overheidsofficials hiertoe kunnen omkopen. Het spreekt voor zich dat dit een negatief effect teweegbrengt voor het milieu.

Het is dus voor de QoG van belang een accuraat beeld te hebben van de mate van corruptie. Toch gaan er enkele moeilijkheden gepaard met het bepalen van het niveau van corruptie. Een eerste hinderblok is de illegaliteit en de clandestiene aard, waardoor vele corruptie nooit het daglicht ziet. Ten tweede wordt in de recente literatuur eerder geopteerd gebruik te maken van percepties, in plaats van van objectieve gegevens. Hierbij treedt het probleem op dat er cultuurverschillen bestaan tussen landen, waardoor sommige burgers, gegeven een bepaalde situatie, een verhoogde of verlaagde perceptie van corruptie genieten (Charron, Lapuente, & Rothstein, 2013). Om deze cultuurverschillen deels tegen te werken, is het belangrijk het aspect 'corruptie' duidelijk af te lijnen en te definiëren.

Corruptie verschijnt meestal in vier vormen: omkoping, verduistering, fraude en afpersing. Naast deze factoren is het ook mogelijk op te delen in petty en grand (kleinschalige en grootschalige) corruptie. Onder de kleinschalige corruptie wordt vaak de alledaagse criminaliteit verstaan. Grootschalige corruptie vindt voornamelijk op beleidsniveau plaats (Andvig, Fjeldstad, Sissener, & Soreide, 2000). Toch is het hierbij belangrijk te weten dat er geen internationale consensus bestaat over wat corruptie precies is.

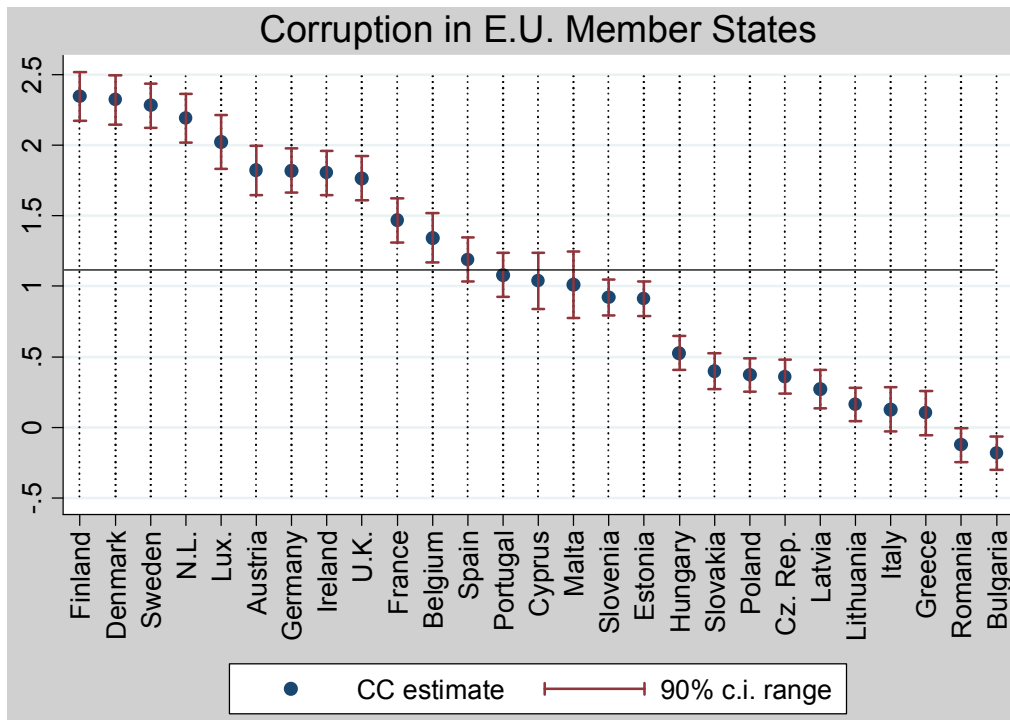
The World Bank, met Kaufmann et al. (2009), beschrijft het concept als volgt: "the extent to which public power is exercised for private gain, including both petty and grand forms of corruption, as well as 'capture' of the state by elites and private interests." Dit is een brede definitie van corruptie

maar *The World Bank* maakt daarom wederom gebruik van een samengestelde index, waarbij ze tot 24 perceptie-indicatoren opnemen.

De *ICRG*-maatstaf voor corruptie focust zich voornamelijk, doch niet uitsluitend, op ondernemingen. Ook hier is er, net zoals bij ROL, gebrek aan duidelijkheid en transparantie in de opgenomen factoren en in de manier waarop de toegekende scores tot stand zijn gekomen. Doordat de *ICRG*-evaluatie een zeer gerichte focus heeft op bedrijven en investeringen, maakt dit het wel interessant voor onderzoekers die zich op dit aspect van corruptie richten.

Een andere maatstaf voor corruptie is de 'Corruption Perception Index' van *Transparency International*. Zoals de naam reeds doet vermoeden, is deze index tot stand gekomen door middel van percepties. Net zoals *The World Bank* indicatoren, is de CPI een samengestelde index die meer dan dertien verschillende bedrijven en expertise enquêtes bevat. Het verschil met de index van *The World Bank* is dat de focus van de CPI gericht is en dus minder breed is en dat er enkel gewerkt is met experts. Er zijn dus geen meningen van burgers en dergelijke opgenomen en de CPI omvat enkel percepties van corruptie binnen de publieke sector en dus niet binnen de gehele economie. Toch correleren de CPI en *The World Bank*, alsook de *ICRG*, op meer dan 0,93. Samen zijn ze de belangrijkste maatstaven van corruptie in de hedendaagse literatuur.

De evaluatie van corruptie van *The Freedom House* focust zich op 29 ex-communistische staten in Oost- en Centraal-Europa, samen met enkele ex-Sovjet staten. De data gaat terug tot 1995 en tracht de publieke percepties van corruptie, de bedrijfsinteresses van top beleidsmakers, wetten met betrekking tot financiële openbaarmaking en belangenvermenging en de werkzaamheid van anticorruptie-initiatieven te capteren. Het probleem met deze maatstaf is dat het enkel beslag legt op de overgangslanden en dus de vijftien andere EU-landen volledig buiten beschouwing laat.

Figuur 5: Corruption in E.U. Member States [Overgenomen uit] "Governance Matters VIII: Aggregate and Individual Governance Indicators for 1996-2008" [Elektronische versie], door Kaufmann, D., Kraay, A., & Mastruzzi, M. (2009)

Indien we een blik werpen op Figuur 5 van Kaufmann et al. (2009) merken we een veel significantere variatie op in vergelijking met de ROL. De figuur dient op dezelfde manier te worden geïnterpreteerd als Figuur 4. We merken drie duidelijke clusters op. De resultaten tonen aan dat de drie clustergroepen opmerkelijke robuustheid vertonen, daar elk land in dezelfde cluster blijft als in Figuur 2. Vooral de vier toplanden vertonen uitzonderlijk hoge scores, significant over twee, wat, aangezien de variabele gestandaardiseerd is, betekent dat deze landen zich minstens twee standaardafwijkingen boven het wereldgemiddelde bevinden.

2.3.3 Government Effectiveness

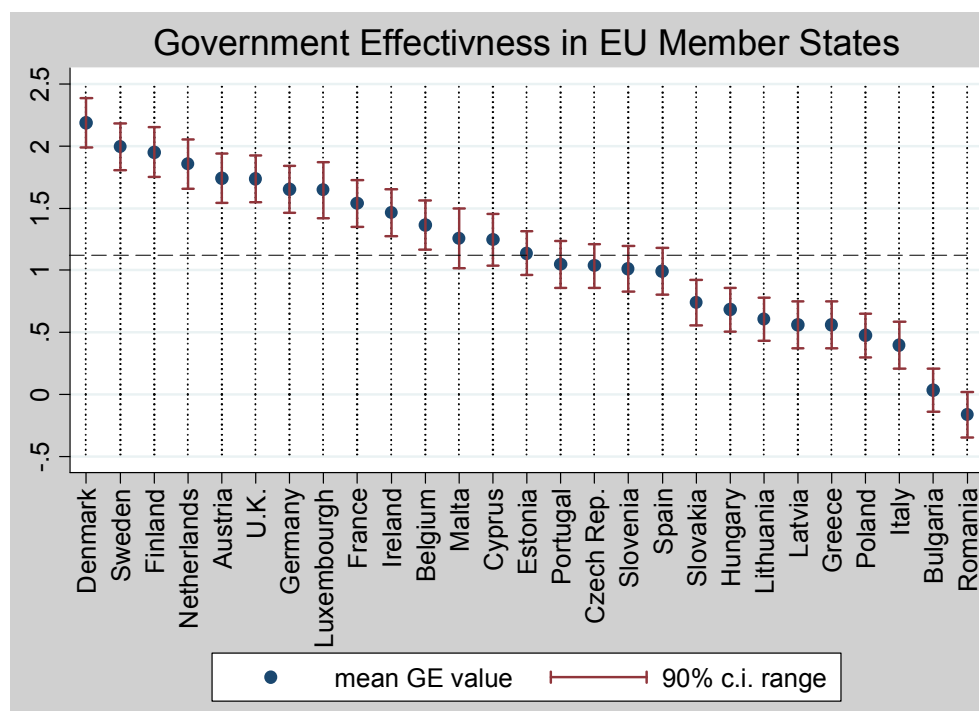
Government Effectiveness of de effectiviteit van de overheid, kan ook beschreven worden met quality of the bureaucracy of de kwaliteit van de bureaucratie. Er is geen twijfel over mogelijk dat de effectiviteit van een overheid zeer belangrijk is voor de economische groei, de creatie van essentiële publieke diensten en voor het vertrouwen van de burgers. Deze pijler van QoG tracht de effectiviteit van een overheid te capteren, alsook de mate van onpartijdigheid van de publieke sector.

The World Bank met Kaufmann et al. (2009) beschrijft de Government Effectiveness variabele als volgt: "capturing perceptions of the quality of public services, the quality of the civil service and the degree of its independence from political pressures, the quality of policy formulation and implementation, and the credibility of the government's commitment to such policies". Zoals we

zien geeft *The World Bank* wederom een brede definitie van het concept, waarbij ze tot achttien verschillende indicatoren opnemen in hun model.

Twee andere instellingen die het concept van Government Effectiveness trachten te meten zijn het *ICRG* en de *World Values survey*. De definitie van het *ICRG* luidt als volgt: "The institutional strength and quality of the bureaucracy is another shock absorber that tends to minimize revisions of policy when governments change. Therefore, high points are given to countries where the bureaucracy has the strength and expertise to govern without drastic changes in policy or interruptions in government services." In tegenstelling tot *The World Bank*, gaat het hier over een meer afgelijnde definitie. Zij focussen zich op de stabiliteit van een civiele dienst, samen met enkele kenmerken van onpartijdigheid. Bij onpartijdigheid komen de besluiten namelijk op een stabiele manier tot stand, met een consistent beleid, in plaats van aan de hand van jaarlijkse verschuivingen in de politieke controle van een gegeven land. Ook bij de variabele van het *ICRG* maakt men hoofdzakelijk gebruik van persoonlijke ervaringen. Een negatief punt aan deze index is dat het *ICRG* geen specifieke richtlijnen publiceert over hoe zijn experts een waarde moeten toekennen aan elk land, waardoor deze variabele niet transparant of repliceerbaar is.

De *World Value Surveys* worden elke vijf jaar afgenomen en trachten niveaus van en veranderingen in waarden en attitudes in meer dan 80 verschillende landen te meten. Zij focussen zich eerder op de gevoelens en percepties van de gemiddelde burger in plaats van op deze van experts of bedrijven. Hoewel het bij de WVS zeer interessant is dat men gebruik maakt van percepties van de burgers, is het ten aanzien van Government Effectiveness niet meteen de best beschikbare maatstaf. Er zijn namelijk nog niet veel data beschikbaar doorheen de tijd en verder wordt Government Effectiveness slechts aan de hand van één vraag in de enquête gemeten.

Figuur 6: Government Effectiveness in E.U. Member States [Overgenomen uit] "Governance

Matters VIII: Aggregate and Individual Governance Indicators for 1996-2008 [Elektronische versie], door Kaufmann, D., Kraay, A., & Mastruzzi, M. (2009)

Bovenstaande Figuur 6 toont aan dat de top vier landen uit Figuur 2 de beste scores laten optekenen voor Government Effectiveness. Denemarken, Zweden, Finland en Nederland zijn niet significant verschillend van elkaar. Toch is Denemarken wél significant verschillend met landen vanaf Oostenrijk en lager, terwijl Zweden pas hetzelfde vertoont met alle landen vanaf Ierland. Alle landen tot en met België zijn significant verschillend met het EU-gemiddelde, wat de clusters uit Figuur 2 kracht bijzet.

2.3.4 Voice and Accountability

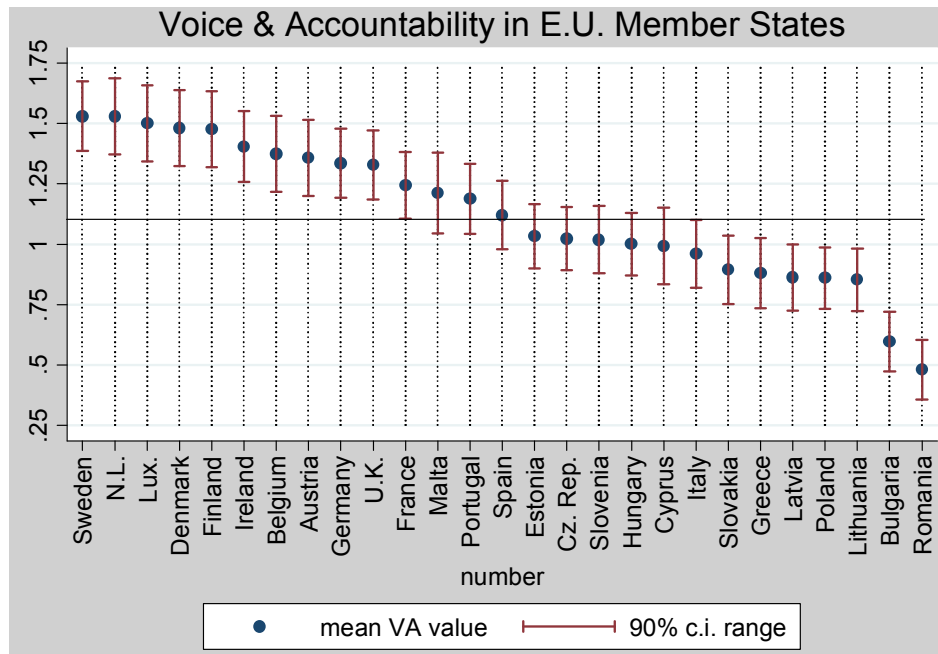
De vierde en laatste pijler die wordt opgenomen in het QoG-model is deze van democratie en de sterkte van electorale instituties, beter bekend onder de variabele 'Voice and Accountability'. De pijler meet dus met andere woorden de mate van democratie, door Schumpeter (1976) gedefinieerd als volgt: "The democratic method is that institutional arrangement for arriving at political decisions which realizes the common good by making the people itself decide issues through the election of individuals who are to assemble in order to carry out its will".

Een eerste instantie die de mate van democratie tracht te meten is het *Freedom House*. Het doet dit aan de hand van zijn 'political rights'-variabele, die voorheen bekend stond als de Gastil-index. Elk land wordt, door middel van een expert-enquête, een score van één tot en met zeven toegekend, waarbij de lagere scores garant staan voor betere democratische prestaties. Men stelt tien vragen naar een land zijn verkiezingsproces, politieke deelneming en pluralisme en de functionering van een overheid.

Een tweede variabele omtrent democratie is deze opgesteld door *Polity*. Zij capteren de mate waarin een land een autoritair, dan wel een democratisch regime heeft. *Polity* (Marshall & Jagger, 2009) definieert een volwassen democratie als volgt: "(an) internally coherent democracy, for example, that might be operationally defined as one in which (a) political participation is unrestricted, open and fully competitive; (b) executive recruitment is elective; and (c) constraints on the chief executive are substantial".

De in de recente literatuur meest geraadpleegde indicator voor de mate van democratie is wederom de index van *The World Bank*, zijnde Voice and Accountability. Kaufmann et al. (2009) omschrijven deze variabele als volgt: "capturing perceptions of the extent to which a country's citizens are able to participate in selecting their government, as well as freedom of expression, freedom of association, and a free media". *The World Bank* geeft dus, zoals bij de drie voorgaande pijlers, een brede definitie waardoor ze een groot aantal indicatoren opnemen in de berekening van de variabele. Zo werden bij het merendeel van de landen meer dan twaalf verschillende bronnen opgenomen. Ook bij deze variabele van *The World Bank* bestaat het grote voordeel erin dat het een zeer transparante en repliceerbare meting is.

Een laatste indicator is deze gecreëerd door Hadenius en Teorell (2006). Zij hebben de metingen van het *Freedom House* en deze van *Polity* gecombineerd in een enkele index, gaande van nul tot tien. In een empirische studie van de twee onderzoekers blijkt dat de gecombineerde data betrouwbaarder is dan de twee afzonderlijke sets van data.

Figuur 7: *Voice and Accountability in E.U. Member States* [Overgenomen uit] "Governance Matters VIII: Aggregate and Individual Governance Indicators for 1996-2008" [Elektronische versie], door Kaufmann, D., Kraay, A., & Mastruzzi, M. (2009)

Figuur 7 toont een soortgelijke ranking als deze van de vorige drie pijlers maar toch bemerken we een kleinere reikwijdte in de scores. We bemerken dat alle Europese landen zich significant boven het wereldgemiddelde bevinden. Toch bevinden de hoogst gerangschikte landen zich slechts 1,5 standaardafwijkingen boven dit wereldgemiddelde, in plaats van twee zoals bij de vorige drie pijlers. Hierdoor zitten de landen veel dichter gegroepeerd in de Voice and Accountability pijler. We bemerken dat de twee hoogst gerangschikte landen, Zweden en Nederland, pas significant verschillend zijn vanaf het elfde land in de rij, met name Frankrijk. Het betrouwbaarheidsinterval van Spanje overlapt met zowel België als Polen, wat betekent dat er een 90% kans bestaat dat de werkelijke Voice and Accountability van Spanje tussen de negende en de 23ste plaats in Europa kan liggen.

2.3.5 Conclusie vier pijlers

In de recente literatuur wordt ter berekening van de QoG hoofdzakelijk, doch niet uitsluitend, gebruik gemaakt van vier pijlers, zijnde Voice and Accountability, Government Effectiveness, Rule of Law en Control of Corruption. Aangaande de data met betrekking tot deze vier pijlers van QoG, bemerken we dat het beter is te werken aan de hand van de data van *The World Bank*. De data

beslaat namelijk alle vier de pijlers en geeft de situatie weer van alle Europese landen over een tijdsspanne van minstens tien jaar. Verder geeft *The World Bank* telkens een brede definitie van de verschillende pijlers, wat hen toelaat veel indicatoren op te nemen in de verschillende variabelen. Hierdoor kunnen ze telkens de gehele concepten meten, in plaats van zich te focussen op smalle deelaspecten van de vier pijlers, waardoor ook de betrouwbaarheid verhoogd wordt. *The World Bank* doet dit telkens met een gewaarborgde transparantie.

De vier pijlers van QoG capteren telkens een bepaald aspect van de gehele kwaliteit van beleid. Men kan deze afzonderlijk analyseren of men kan deze combineren om een gecombineerde QoG-index te bekomen. Indien men deze combineert, kan men gewichten toekennen conform het belang van elke pijler. De recente literatuur, met Charron et al. (2015) als koplopers, kent volgende gewichten toe:

- 0,27 voor zowel Government Effectiveness als Control of Corruption
- 0,26 voor Voice and Accountability
- 0,20 voor Rule of Law

1. Government Effectiveness	2. Control of Corruption	3. Rule of Law	4. Voice & Accountability	5. QoG Combined Rank
1 DENMARK	1 FINLAND	1 DENMARK	1 SWEDEN	1 DENMARK
2 SWEDEN	2 DENMARK	2 AUSTRIA	2 NETHERLANDS	2 SWEDEN
3 FINLAND	3 SWEDEN	3 SWEDEN	3 LUXEMBOURG	3 FINLAND
4 NETHERLANDS	4 NETHERLANDS	4 FINLAND	4 DENMARK	4 NETHERLANDS
5 AUSTRIA	5 LUXEMBOURG	5 LUXEMBOURG	5 FINLAND	5 LUXEMBOURG
6 UNITED KINGDOM	6 AUSTRIA	6 NETHERLANDS	6 IRELAND	6 AUSTRIA
7 GERMANY	7 GERMANY	7 IRELAND	7 BELGIUM	7 GERMANY
8 LUXEMBOURG	8 IRELAND	8 GERMANY	8 AUSTRIA	8 UNITED KINGDOM
9 FRANCE	9 UNITED KINGDOM	9 UNITED KINGDOM	9 GERMANY	9 IRELAND
10 IRELAND	10 FRANCE	10 MALTA	10 UNITED KINGDOM	10 FRANCE
11 BELGIUM	11 BELGIUM	11 FRANCE	11 FRANCE	11 BELGIUM
12 MALTA	12 SPAIN	12 BELGIUM	12 MALTA	12 MALTA
13 CYPRUS	13 PORTUGAL	13 SPAIN	13 PORTUGAL	13 SPAIN
14 ESTONIA	14 CYPRUS	14 CYPRUS	14 SPAIN	14 PORTUGAL
15 PORTUGAL	15 MALTA	15 PORTUGAL	15 ESTONIA	15 CYPRUS
16 CZECH REPUBLIC	16 SLOVENIA	16 ESTONIA	16 CZECH REPUBLIC	16 ESTONIA
17 SLOVENIA	17 ESTONIA	17 SLOVENIA	17 SLOVENIA	17 SLOVENIA
18 SPAIN	18 HUNGARY	18 CZECH REPUBLIC	18 HUNGARY	18 CZECH REPUBLIC
19 SLOVAKIA	19 SLOVAKIA	19 HUNGARY	19 CYPRUS	19 LITHUANIA
20 HUNGARY	20 POLAND	20 GREECE	20 ITALY	20 HUNGARY
21 LITHUANIA	21 CZECH REPUBLIC	21 LITHUANIA	21 SLOVAKIA	21 SLOVAKIA
22 LATVIA	22 LATVIA	22 LATVIA	22 GREECE	22 GREECE
23 GREECE	23 LITHUANIA	23 POLAND	23 LATVIA	23 LATVIA
24 POLAND	24 ITALY	24 SLOVAKIA	24 POLAND	24 POLAND
25 ITALY	25 GREECE	25 ITALY	25 LITHUANIA	25 ITALY
26 BULGARIA	26 ROMANIA	26 ROMANIA	26 BULGARIA	26 BULGARIA
27 ROMANIA	27 BULGARIA	27 BULGARIA	27 ROMANIA	27 ROMANIA

Figuur 8: QoG Rankings in the E.U. 27 [Overgenomen uit] "Governance Matters VIII: Aggregate and Individual Governance Indicators for 1996-2008" [Elektronische versie], door Kaufmann, D., Kraay, A., & Mastruzzi, M. (2009)

Wanneer we met deze vier WGI's en de gecombineerde QoG-index naar de situatie in Europa kijken, zien we dat nagenoeg alle landen steeds boven het wereldgemiddelde blijven. In Figuur 8

bemerken we dat de Scandinavische landen de ranglijst aanvoeren, gevolgd door onze buurlanden Nederland en Luxemburg. België bevindt zich slechts in de middenmoot, net boven het Europese gemiddelde, maar presteert aanzienlijk beter als Italië, dat zich tussen de Oostbloklanden bevindt.

2.4 Conclusie Quality of Government

We bemerken dat het concept van kwaliteit van beleid zeer uitgebreid is en moeilijk te capteren valt. Dit mede doordat er geen uniforme definitie bestaat over wat QoG juist is. De recente literatuur klampt zich daardoor vooral vast aan de definitie van *The World Bank*, die aan de hand van zijn zes op percepties gebaseerde *World Governance Indicators* jaarlijks rapporteert naar de kwaliteit van beleid. Zij definiëren QoG als "de tradities en instituties door wie autoriteit in een land wordt uitgeoefend." Dit houdt in:

- Het proces waarbij overheden worden geselecteerd, gemonitord en vervangen.
- De capaciteit van de overheid om effectief beleid te formuleren en te implementeren.
- Het respect van burgers en de staat voor de instituties die de economische en sociale interacties tussen hen regeren.

Wanneer een beleid een goede score behaalt op bovenstaande factoren, spreken we over een goede kwaliteit van beleid en denken we eigenlijk automatisch aan een soort van democratie. Toch is een democratie ontoereikend op zichzelf om een goede kwaliteit van beleid te bekomen. Kwaliteit van beleid vereist namelijk een democratie, in de toegang tot macht of gezag, maar ook een onpartijdige overheid, in de uitoefening van deze macht of gezag.

Met bovenstaande determinanten van QoG in het achterhoofd, kan men QoG trachten te meten. De recente literatuur maakt hiervoor overwegend gebruik van de *World Governance Indicators* (WGI's) Voice and Accountability, Government Effectiveness, Rule of Law en Control of Corruption, allen variabelen van *The World Bank*, al is deze samenstelling geen vaste regel. Toch zijn er kanttekeningen op deze variabelen, daar zij op percepties gebaseerd zijn. Bepaalde onderzoekers opperen dat dit de beste maatstaf is ter berekening van kwaliteit van beleid, gezien percepties in bepaalde gevallen een correcter beeld kunnen geven van QoG. Andere onderzoekers beweren dan weer dat de objectiviteit verloren gaat bij het gebruik van percepties en dat er beter hard-measures gehanteerd worden ter berekening van de kwaliteit van beleid. Op deze manier zouden landen namelijk naar hun zogezegd 'werkelijke waarde' worden geschat en niet op basis van vooroordelen of deterministische ideeën van hoe een land zou moeten presteren. Toch geven volgens bepaalde onderzoekers de hard-measures ook niet de 'werkelijke waarde' weer, daar, in het voorbeeld van corruptie, niet geregistreerde corruptie bij deze methode wordt geacht nooit te hebben bestaan.

Desondanks bovenstaande problematiek is het niet onbelangrijk om QoG in kaart te brengen. De kwaliteit van beleid kan namelijk een significante invloed hebben op de sociale welvaart, de gezondheid, kindersterfte, de armoede, het milieu, de levensverwachting, etc. Hogere niveaus van QoG doen de menselijke ontwikkeling, gemeten door levensverwachting, niveau van opleiding en levensstandaard, in een gegeven samenleving dus toenemen.

Hoofdstuk 3 Kamersystemen

We hebben het concept van Quality of Government reeds uitvoerig besproken en we weten dat het in de eerste plaats de parlementairen zijn die hiervoor verantwoordelijk zijn. Het is dan ook nuttig enige inzichten te vergaren in deze volksvertegenwoordigers en in de parlementen waarin zij acteren.

3.1 Unicameraal of bicameraal?

Landen over de hele wereld hebben ooit wel eens geworsteld met de vraag welk type legislatuur ze best zouden hanteren. Er bestaan twee soorten legislaturen: een unicamerale en een bicamerale. Een bicamerale legislatuur is zoals het woord het zelf al doet vermoeden opgebouwd uit twee kamers, overwegend beschreven als een lagerhuis en een hogehuis. Meestal is de samenstelling van een lagerhuis proportioneel gebaseerd op de populatie van een bepaald gebied, waarbij elk verkozen lid eenzelfde aantal burgers vertegenwoordigt (NDI, 1996). Hogehuizen, beter gekend als de senaat, hebben de neiging kleiner te zijn en zijn leden beschikken meestal over een langere ambtstermijn met minder macht dan de leden van het lagerhuis. Leden van de senaat kunnen hun plaats erven of toegewezen krijgen. Ze kunnen direct of indirect verkozen worden. Bij indirecte verkiezingen wordt meestal een lokale overheid verkozen, die dan op zijn beurt de senaat samenstelt. Kamers die verkozen worden door directe of indirecte verkiezingen genieten overwegend meer vertrouwen van de burgers en zijn over het algemeen democratischer.

Kandidaten voor een zetel in een parlement trachten deze plaats meestal te bekomen via een partij. De verschillende partijen in een land dienen onder andere om de mening van bepaalde burgers te aggregeren en te vertegenwoordigen in het politieke proces. Partijen domineren de legislatuur en de overheid. Het gedrag van de verschillende verkozenen in het parlement is dan ook gedeeltelijk afhankelijk van partij tot partij. Partijen dienen er dus in essentie toe om het beleid te beïnvloeden, niet om het beleid an sich te maken (Norton, 2002).

De autoriteit van de twee verschillende kamers kan aanzienlijk verschillen tussen landen. In theorie is een lagerhuis ondergeschikt aan een hogehuis maar is het toch machtiger. Hogehuizen kunnen een veto uitspreken over een wetsvoorstel, maar kunnen niet amenderen. Dit kan echter verschillen van land tot land. Sommige landen, zoals het Verenigd Koninkrijk, hanteren een zwakke vorm van bicameralisme, waarbij het lagerhuis een superieur wetgevende macht wordt toegewezen. De mate van overheersing verschilt dus van systeem tot systeem. Sommige hogehuizen hebben de macht om wetgeving van het lagerhuis te vertragen of te controleren, terwijl de senaat in andere legislaturen enkel een consultatieve functie geniet. De Verenigde State beschikt bijvoorbeeld over een sterke vorm van bicameralisme, waarbij beide kamers nagenoeg gelijke macht worden toebedeeld en wetgeving door beide kamers moet worden goedgekeurd (NDI, 1996).

Bicamerale systemen vinden we voornamelijk terug in landen met een gedecentraliseerde overheid, zoals in federale systemen het geval is, waar de macht verdeeld wordt tussen een centrale overheid en regionale overheden. Het merendeel van de gecentraliseerde overheden, waar de macht zich in één centrale eenheid bevindt, hanteert een éénkamer- of unicameraal systeem. Dit model wordt overwegend in geografisch kleinere landen teruggevonden met een homogene populatie van minder dan tien miljoen inwoners (NDI, 1996). Toch zijn er ook een aantal gecentraliseerde landen die een bicameraal systeem hanteren.

De voor- en nadelen van beide systemen worden door het National Democratic Institute for International Affairs (1996) opgesomd:

Een bicameraal systeem:

- Vertegenwoordigt verschillende kieskringen (bijvoorbeeld de staat, regio, etniciteit, etc.)
- Bevorderen een deliberatieve democratie
- Bemoedigen de implementatie van roekeloze of gebrekkige regelgeving
- Voorzien een verbeterd overzicht en controle op de uitvoerende macht

Een unicameraal systeem:

- Biedt het potentieel om zeer snel nieuwe regelgeving in te voeren
- Grotere toerekenbaarheid (men kan de andere kamer niet de schuld geven)
- Minder verkozen volksvertegenwoordigers
- Verminderde kosten voor de overheid en de belastingbetalers

Beide systemen hebben zoals we kunnen zien hun voor- en nadelen. Geen van beide systemen is beter dan het ander. Ieder land dient dus voor zichzelf te beslissen welk van beide systemen ze wensen te hanteren en welk systeem het best past bij de samenstelling en de opbouw van het land.

3.2 Situering parlement

Mettertijd is het belang en de aanwezigheid van parlementen enkel maar toegenomen. Vooral tijdens de tweede helft van de twintigste eeuw is het aantal parlementen aanzienlijk gestegen. Momenteel is er volgens *The Inter-Parliamentary Union* in 190 van de 193 erkende landen van de Verenigde Naties een bepaalde vorm van een functionerend parlement terug te vinden, goed voor een totaal van meer dan 46 duizend vertegenwoordigers. Toch wordt volgens *The Economist Intelligence Unit* slechts 45 procent van de wereldlanden als een volledige democratie gekwalificeerd. Daarenboven is er nog eens twintig procent dat als een 'hybride' regime wordt aanzien. De loutere aanwezigheid van een parlement staat dus met andere woorden niet gelijk aan een democratie. Wél kan een democratie niet bestaan zonder een parlement (Power, 2012).

Hoewel parlementen sterk kunnen verschillen, bestaan ze allen om een link tussen de overheid en

zijn bevolking te voorzien. In het kader van QoG is het de kwaliteit van deze link en de manier waarop parlementen beantwoorden aan de noden van de samenleving dat van belang is. De roots van de hedendaagse parlementen zijn misschien zelfs terug te vinden in de oertijd. Een parlement is in zijn simpelste vorm namelijk niets meer dan enkele stamhoofden die de belangen van de burgers vertegenwoordigen. Het is ook hierdoor dat een parlement een parlement heet, afkomstig van het Franse woord *parler*, wat praten betekent. Ook andere benamingen, zoals bijvoorbeeld *congress*, vinden hun oorsprong in deze bijeenkomst van volksvertegenwoordigers. Het is dus de vertegenwoordiging van de bevolking en diens belangen wat de basis vormt van elk parlementair systeem. Parlementen voorzien dus voornamelijk in een forum waar ze de publieke opinie kunnen verkondigen (Power, 2012).

Naast de vertegenwoordiging van de bevolking, is het parlement ook gemachtigd wetten te creëren, te amenderen en goed te keuren. Verder beschikken ze over een zekere controlerende functie over de regering. Het parlement kan namelijk ministers ter verantwoording roepen voor hun beleidsacties.

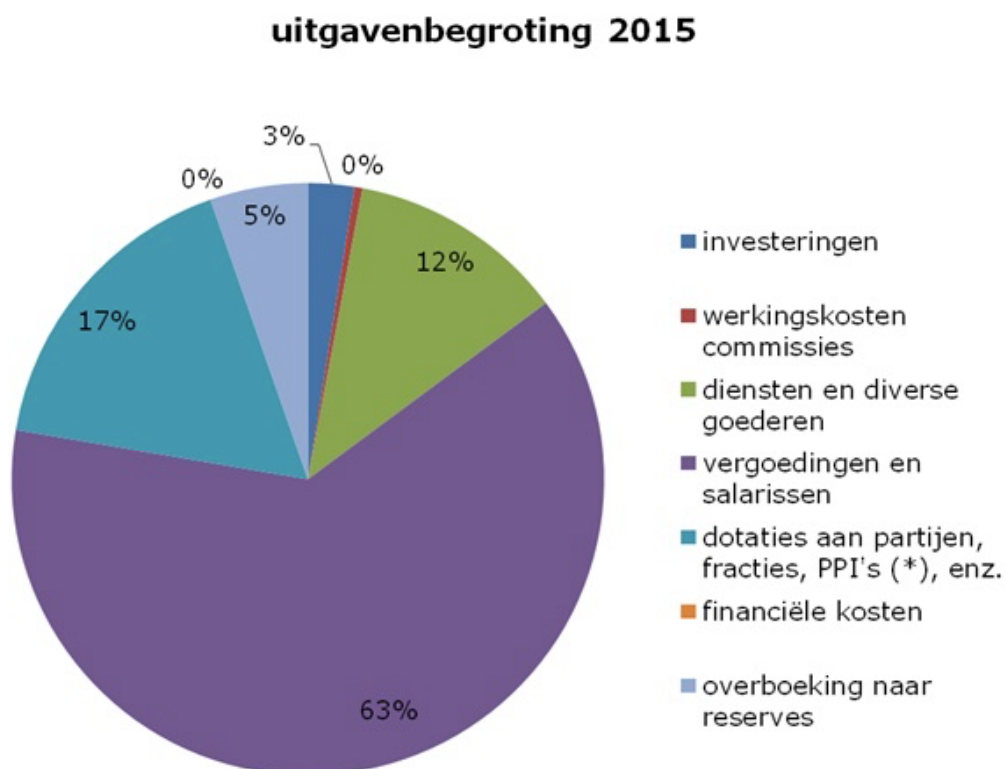
3.3 Kosten parlement

Heden ten dage zijn parlementen haast niet meer weg te denken. Parlementen zijn een essentieel bestanddeel geworden van de moderne samenleving. Van hieruit wordt het land geregeerd en wordt bijgevolg de welvaart van de bevolking mede beïnvloed. Toch gaan er met de aanwezigheid van één of meerdere kamers kosten gepaard. Personeelskosten, eventuele dotaties, werkingskosten, onderhoud en aanschaf van gebouwen zijn slechts een greep uit de grote waaier aan kosten.

Indien we naar het Europees Parlement kijken, merken we op dat de totale begroting van het parlement voor 2014 1,756 miljard euro bedraagt, dit is goed voor één procent van de algemene begroting van de Europese Unie. Elf procent van dit bedrag gaat rechtstreeks naar de voorziening van gebouwen voor het parlement. Hieronder vallen dus de huurkosten, bouwkosten, het onderhoud, de veiligheid en de beheerkosten. 35 procent van de begroting van het Europees Parlement bestaat uit personeelskosten. Dit zijn dan voornamelijk de salarissen van de werknemers van de parlementsdiens en de fracties. Tevens vallen onder deze personeelskosten de kosten voor vertalingen en de dienstreizen. Voorts wordt ongeveer 27 procent van de begroting uitgereikt voor de onkosten die door de Europarlementairen worden gemaakt, zoals bijvoorbeeld reiskosten, kosten voor het kantoor en het salaris van de persoonlijke assistenten. Tot slot gaat eenentwintig procent naar het informatiebeleid en de administratieve uitgaven, zoals informatietechnologie en telecommunicatie, en gaat zes procent naar de activiteiten van de fracties.

Zoals we in de probleemstelling reeds zagen, worden de lonen van de Europarlementairen betaald vanwege de lidstaten zelf. In een conventionele parlementaire begroting dienen deze salarissen dus bij opgenomen te worden. Indien we naar het Vlaams Parlement kijken, kunnen we een goede

en conventionele verhouding van de budgetten bekomen. In het Vlaams Parlement zetelen 124 volksvertegenwoordigers. Verder beschikt het parlement over twee gebouwen en zijn er een 400-tal medewerkers van de volksvertegenwoordigers en een 200-tal personeelsleden. De totale uitgavenbegroting van het Vlaams Parlement voor 2015 bedraagt 106,5 miljoen euro. Drie procent, of tewel 2,7 miljoen, wordt aangewend om te investeren. Ook de werkingskosten van de commissies dienen te worden opgenomen in de begroting. Deze kosten bedragen 455 duizend euro. De overduidelijk grootste kosten van het Vlaams Parlement zijn de vergoedingen en de salarissen van de leden. Deze rubriek is goed voor 63 procent van de begroting van het parlement, wat neerkomt op 66 miljoen euro. Tot slot wordt een goede zeventien procent aangewend als dotaties aan de verschillende partijen, de fracties, etc.

Figuur 9: Uitgavenbegroting Vlaams Parlement 2015

3.4 Conclusie kamersystemen

We zagen dat er twee verschillende kamersystemen bestaan. Enerzijds hebben we een unicamerale legislatuur, waar de regering slechts uit één kamer bestaat, anderzijds hebben we een bicamerale legislatuur, waar er zowel een hoger- als een lagerhuis is. Beide systemen hebben hun voor- en nadelen maar toch zijn bicamerale legislatures vooral terug te vinden in landen met een federale overheid en unicamerale legislatures voornamelijk bij unitaire overheden. De verschillende parlementen gaan echter met een heel aantal kosten gepaard, waarvan salarissen meestal de grootste fractie uitmaakt.

Hoofdstuk 4 Verloning parlementairen

Zoals in hoofdstuk twee reeds werd beschreven, zijn parlementairen in hoofdzaak verantwoordelijk voor de kwaliteit van een beleid. De probleemstelling wierp reeds op dat de verloning van parlementairen een bepaalde invloed kan uitoefenen op de kwaliteit en op de inzet van hun werk. In dit hoofdstuk zullen we hier dieper op ingaan.

4.1 Verloning en selectie

Gezien het feit dat de kwaliteit van parlementairen de mate van good governance en bijgevolg economische groei bepaalt, is het belangrijk te weten wat parlementairen motiveert. Volgens Ferras en Finan (2009) kunnen parlementairen een hele waaier aan motivaties hebben. Sommigen stappen in het politieke proces uit persoonlijke bevrediging, daar parlementairen over een zekere mate van macht beschikken en op deze manier vele voordelen kunnen bekomen. Anderen verlangen ernaar om hun eigen ideologie of eigenbelangen te kunnen implementeren in het beleidsproces. Voor het merendeel van de politici is echter de goede verloning de primaire motivatie. Binnen deze verloning kunnen er zich twee trends vertonen: enerzijds kan een hoger loon ertoe leiden dat meer gekwalificeerde individuen zich aanbieden om een politiek mandaat op zich te nemen, anderzijds kan ook het omgekeerd effect zich ook vertonen.

Ferras en Finan (2009) tonen aan dat stijgingen in het salaris van politici meer individuen aantrekken en daarenboven ook nog eens beter geschoolde individuen. Een stijging in de lonen van één standaardafwijking verhoogt in hun empirische studie de politieke concurrentie met 0,7 kandidaten per zetel en het aandeel kandidaten met een diploma hoger onderwijs met 7,4 procent. Een overige bevinding is dat er meer kandidaten uit de zaken- en rechtenwereld worden aangetrokken. Verder beperken deze effecten zich niet enkel tot de kandidaten. In gemeenschappen waar ze hogere salarissen vooropstellen, blijkt dat politici hogere herverkiezingsratio's laten optekenen. Een stijging in de lonen leidt dus niet enkel tot meer en beter geschoolde kandidaten, maar ook tot meer ervaren beleidsmakers.

Het omgekeerde effect kan echter ook plaatsvinden. Zo zei Max Weber (1946) in één van zijn lectures het volgende: "Er zijn twee manieren om politiek tot iemands roeping te maken. Ofwel leeft men 'voor' politiek, ofwel 'van' politiek. Hij die leeft 'voor' politiek maakt van politiek zijn leven. Hij die ertoe streeft om politiek tot een permanente bron van inkomsten te maken, leeft 'van' politiek als zijn roeping." Het is volgens Mattozzi en Merlo (2007) dan ook zeer belangrijk de incentives van politici te achterhalen. Zij komen dan ook tot de vaststelling dat wanneer er een stijging plaatsvindt in de lonen van politici, de gemiddelde kwaliteit van de individuen die politici worden, doet afnemen. Dit effect valt te verklaren doordat er meer individuen worden aangetrokken die enkel een hoge verloning nastreven. Deze individuen vervangen dan gedeeltelijk de individuen waarvan politiek hun leven of roeping is en die dus normaliter beter gekwalificeerd zijn. Andersom doet een toename in het markt- of private loon de gemiddelde kwaliteit van politici

toenemen.

4.2 Verloning en prestaties

Naast de positieve, dan wel negatieve effecten van verloning op de selectie van politici, kunnen er ook effecten waar te nemen zijn op het vlak van de prestaties. Evenals bij de selectie kunnen ook hier twee verschillende trends waar te nemen zijn.

Ferras en Finan (2009) komen tot de conclusie dat salarissen de prestaties van politici aanzienlijk kunnen beïnvloeden. Beleidsmakers kunnen het lokale beleid namelijk beïnvloeden door wetsvoorstellen/-ontwerpen in te dienen en petities op te starten. Beide onderzoekers komen tot de vaststelling dat hogere lonen zowel het aantal wetsvoorstellen die worden ingediend, als deze die worden goedgekeurd, significant doen toenemen. Verder nemen zij positief significante effecten waar op het aantal gezondheidsinstellingen en scholen en wordt ook de infrastructuur van de scholen in grote mate verbeterd. Toch vinden ze geen effecten terug op de toegang tot primaire nutsvoorzieningen voor de gezinnen zoals water en sanitair.

Ferras en Finan (2009) geven toe dat het hierbij moeilijk is om bovenstaande effecten op de prestaties te scheiden van de positieve selectie van politici, zoals besproken in het vorige punt. De verbeterde prestaties kunnen namelijk te wijten zijn aan het feit dat er, zoals in '4.1 Verloning en selectie' werd besproken, beter gekwalificeerde individuen een politiek mandaat op zich nemen. Toch kan men bewijs voorleggen dat de verbeterde prestaties niet geheel aan deze positieve selectie valt toe te schrijven. De resultaten van Ferras en Finan (2009) suggereren namelijk dat beleidsmakers meer energie gaan steken in het werk dat zij verlenen, doordat de toekomstige waarde van een politiek mandaat (toekomstige loonsverhoging) toeneemt. Toch kunnen zij niet achterhalen in welke mate de verbeterde prestaties toe te schrijven zijn aan de positieve selectie of aan het incentive effect van hogere lonen.

Net zoals bij de verloning en de selectie, kan men ook bij de prestaties van politici het tegengestelde effect waarnemen. We richten ons hierbij tot het Europees Parlement, waar iedere Europarlementair een vast salaris, onafhankelijk van zijn werkprestatie en aanwezigheid in het parlement geniet. Verder ontvangen zij een per diem compensatie voor elke parlementaire sessie waar men aanwezig is. Deze compensatie bedroeg €304 in 2011 en is niet bedoeld om reiskosten en dergelijke te dekken, deze kosten worden namelijk nog eens apart vergoed. In het jaar 2009 is er echter een maatregel genomen in het Europees Parlement. Waar voorheen het vaste salaris van de Europarlementairen werd bepaald door hun thuisland, worden vanaf nu alle lonen aan elkaar gelijkgesteld. Dit zorgde ervoor dat de substantiële variatie in de lonen werd weggewerkt. Een parlementair uit Bulgarije genoot bijvoorbeeld een salaris van tienduizend euro, terwijl het salaris van iemand uit Italië voorheen werd vastgesteld op 142,5 duizend euro. Vanwege de maatregel in 2009 worden de lonen van Europarlementairen gelijkgesteld aan 38,5 procent van het salaris van een rechter uit het Europees Hof. Het is door het wegwerken van deze variatie dat Mocan en Altindag (2013) bepaalde gedragseffecten hebben kunnen waarnemen.

Mocan en Altindag (2013) hebben regressies gevoerd waarbij ze hebben gecontroleerd voor persoonlijke attributen van de parlementairen, zowel als voor karakteristieken van het land van herkomst, zoals inkomen per capita en de mate van politieke concurrentie in het thuisland. Op deze manier vindt men dat een stijging in het salaris een statistisch significant effect teweegbrengt gerelateerd aan het werkaanbod van de parlementairen met een elasticiteit van $-0,04$. Dit wil dus zeggen dat Europarlementairen minder aanwezig zullen zijn in het Europees Parlement ingeval hogere verloning. Verder vindt men dat de aanwezigheidsratio's pieken op een leeftijd van 52 jaar en dat parlementairen die een laag inkomensland vertegenwoordigen de neiging hebben minder aanwezig te zijn. Een stijging in de lonen heeft een negatief effect op geschreven of mondelinge vragen tijdens parlementaire periodes. Mocan en Altindag (2013) vinden geen effecten terug op geschreven rapporten, gevoerde speeches en ingediende moties.

Zoals we zien komen we hierbij tot een opmerkelijke contradictie. Ferras en Finan (2009) beweren dat, zoals de logica gebiedt, een verhoogd loon zal leiden tot verbeterde prestaties. Mocan en Altindag (2013) vinden echter het tegengestelde effect en beweren dat een verhoogd loon in het Europees Parlement ertoe leidt dat men minder aanwezig zal zijn en dat de prestaties er dus op achteruit zullen gaan.

4.3 Conclusie

De logica geeft ons de neiging te geloven dat er ingeval een verhoogd loon zowel beter gekwalificeerde individuen als verbeterde prestaties waar te nemen zullen zijn, conform de studie van Ferras en Finan (2009). Zij bewijzen dit door aan te tonen dat bij hoge salarissen de politieke concurrentie toeneemt. Dit zorgt ervoor dat er meer en beter gekwalificeerde individuen zich aanbieden voor een politiek mandaat en dat de prestaties verbeteren. Dit zal vervolgens ook een effect hebben op de kwaliteit van een beleid (Ferras & Finan, 2009).

Toch kan de recente literatuur hier geen eenduidige consensus bekomen. Zowel bij de selectie van politici als bij de prestaties zijn tegengestelde zienswijzen op te merken. Zo beweren Mattozzi en Merlo (2007) dat bij hogere lonen carrièregerichte individuen de politici die politiek ervaren als een roeping uit het politieke proces kunnen weren. In dit geval zou een stijging van de lonen gepaard gaan met een negatieve selectie. Ook op het vlak van de prestaties vinden Mocan en Altindag (2013) dat een stijging van de lonen de aanwezigheid in het parlement negatief beïnvloedt. Dit is dus wederom een negatief effect dat indruist tegen de alom aanvaarde perceptie dat hogere lonen garant staan voor verbeterde prestaties.

We merken bijgevolg op dat er verschillende zienswijzen en verschillende studieresultaten bestaan over het effect van verloning op de kwaliteit en de inzet van politici. De materie blijft daarom voer voor empirisch onderzoek. Deze thesis zal dan ook trachten te achterhalen of een hogere verloning een invloed kan uitoefenen op de kwaliteit van een beleid.

Hoofdstuk 5 Empirische studie

5.1 Aanpak van de dataverzameling en –verwerking

Voor deze masterproef had ik voornamelijk gegevens nodig over kwaliteit van beleid en over parlementaire budgetten. Uit de literatuurstudie is gebleken dat de recente literatuur voornamelijk gebruik maakt van de *World Governance Indicators* van *The World Bank* om QoG te meten. Analoog met de recente literatuur heb ook ik gebruik gemaakt van deze variabelen. *The World Bank* publiceert deze WGI's voor 215 landen of deelstaten reeds sedert 1996 en de data is vrijblijvend te downloaden in Excel via www.govindicators.org.

Voor de gegevens rond parlementaire budgetten heb ik gebruik gemaakt van publieke data te downloaden via <http://www.ipu.org/gpr/>. Deze dataset, opgesteld in Excel, biedt gegevens van 190 landen in het jaar 2011 en geeft een heel aantal interessante determinanten. Zo vinden we voor elk land terug welk type legislatuur het hanteert (unicameraal/bicameraal), hoe groot de populatie van het land is, hoeveel parlementsleden en parlementsleden/capita het bezit, hoe groot het parlementair budget in Purchasing Power Parity (verder PPP) en het parlementair budget/capita in PPP is, het parlementair budget als percentage van het staatsbudget en hoeveel stafleden per parlements lid er zijn. Voorts geeft de dataset het percentage vrouwen in de verschillende kamers weer. Aan de hand daarvan en aan de hand van het totaal aantal kamerleden heb ik zelf het percentage vrouwen in de gehele regering kunnen berekenen.

Zoals we zien biedt de dataset rond parlementaire budgetten enkel gegevens betreffende het jaar 2011. De twee datasets heb ik dan ook samengevoegd in Excel door gebruik te maken van de data van de WGI's van 2011. De verschillende landen stonden in de twee datasets door elkaar waardoor de gegevens eerst geordend dienden te worden.

Nu alle gegevens zijn samengevoegd en zijn geordend merken we dat er een zeer belangrijke indicator ontbreekt, namelijk het BBP of het BBP/capita. Daar we voor de WGI's reeds gebruik maken van data verschaft door *The World Bank*, hebben we ook voor het BBP de data van *The World Bank* gehanteerd. De data BBP/capita in PPP kan vrijblijvend gedownload worden via <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.PP.CD>. Ook hiervoor werd data van 2011 gebruikt maar ook data van 2009, om eventuele reversed causality van BBP/capita en kwaliteit van beleid tegen te gaan. Hier komen we echter in het verdere verloop van de empirische studie nog op terug.

Wanneer de gehele dataset op orde stond, werd de data uit Excel geëxporteerd naar het statistische analyseprogramma STATA. Hierna werden voor de verschillende regio's enkele dummy-variabelen opgesteld, met name: Europa, Azië, Midden-Oosten, Sub-Sahara Afrika en Amerika. Verder werden voor de variabelen BBP/capita PPP, parlementair budget/capita PPP, percentage vrouwen, populatie, parlementair budget als percentage staatsbudget en het aantal

capita/parlementslicid de logs opgesteld. Dit om een normale verdeling van de data te bekomen.

Aan de hand van STATA werden ook alle beschrijvende statistiek, correlaties, regressies, etc., kortom alle analyses, uitgevoerd. Om de verschillende uitkomsten overzichtelijk te houden, werden deze met behulp van Word getabelleerd.

5.2 Resultaten

5.2.1 Beschrijvende statistiek

Voor een beschrijving van de verschillende variabelen verwijzen we naar Tabel 1 in Bijlage 2. In Tabel 2 in Bijlage 2 zien we de beschrijvende statistiek van de data. We zien dat de verschillende *World Governance Indicators* telkens data verschaffen over ongeveer even veel landen. Voor de variabelen Control of Corruption, Government Effectiveness en Regulatory Quality is telkens data beschikbaar over 212 landen. Voor Political Stability and Absence of Violence is dit 213 en voor Voice and Accountability en Rule of Law hebben we gegevens over 214 landen. De WGI's geven telkens een score aan een land, gaande van -3,07 tot 2,45. Des te hoger de score, des te beter het bepaalde aspect van kwaliteit van beleid.

Zoals reeds besproken in de literatuurstudie wordt in de recente literatuur meestal gebruik gemaakt van een gecombineerde QoG-index om de algemene kwaliteit van beleid van een land te meten. Parallel met de recente literatuur hebben we voor deze empirische studie dan ook een gecombineerde QoG-index opgesteld door gebruik te maken van dezelfde vier pijlers, namelijk: Voice and Accountability, Control of Corruption, Government Effectiveness en Rule of Law. Hiervoor werden bepaalde gewichten toegekend aan de pijlers. Analoog met Charron et al. (2013) werd voor Government Effectiveness en Control of Corruption een gewicht van 0,27 toegekend. Voor Voice and Accountability is dit 0,26 en voor de Rule of Law 0,20. De gecombineerde QoG telt 212 waarnemingen met waardes gaande van -2,05 tot 2,03.

De landen werden verder ook opgedeeld in verschillende regio's. Zo zien we dat er 38 landen tot de Oost-Aziatische/Pacifische regio behoren, 41 landen behoren tot Latijns-Amerika, eenentwintig landen worden onder het Midden-Oosten gerekend, drie landen tot Noord-Amerika, acht landen tot Zuid-Azië en de grootste regio is Europa, goed voor 55 landen. Op deze manier krijgen we een totaal van 215 landen. De regio's Oost-Azië/Pacifisch en Zuid-Azië, alsook Noord- en Latijns-Amerika, werden in de analyses met betrekking tot de regio's samengevoegd.

Verder beschikken we over gegevens van 190 landen betreffende de populatie. We zien hierbij dat de gemiddelde populatie 35,7 miljoen bedraagt, met een bereik van tienduizend mensen in het kleinste land en 1,3 miljard mensen in meest bevolkte land. Gemiddeld zijn er 245 parlementsleden en is er één parlementslicid per 137 duizend mensen. Bij deze laatste merken we wel een enorme reikwijdte op, gaande van één parlementslicid per 520 inwoners tot 1,5 miljoen inwoners. Hierbij dient gezegd te worden dat enkel de parlementsleden van de nationale kamers

werden opgenomen. In het voorbeeld van een federaal land als België, werden de parlementsleden van het Waals, Vlaams, etc. parlement niet opgenomen in het model.

Met betrekking tot het parlementair budget beschikken we over data van 110 landen, hierbij hebben we namelijk enkel gewerkt met de budgetten waarbij het salaris in werd opgenomen. Gemiddeld spreken we over een budget van 15,5 PPP per capita, met een maximum van 219,12 PPP per capita. Elk parlements lid beschikt gemiddeld over 3,17 stafleden, berekend met behulp van de 112 landen waarvoor deze data beschikbaar was. Het BBP/capita in PPP voor 2011 was gemiddeld 17,6 duizend, gaande van 617 tot 134117 PPP.

In Kruistabel 1 in Bijlage 2 zien we de verhoudingen van de verschillende kamersystemen en de regio's. Indien we kijken naar Oost-Azië zien we dat twintig van de 38 landen, of twaalf procent, een unicameraal systeem hanteert. Over tien landen is er geen data beschikbaar, de overige acht landen of eenentwintig procent beschikken over een bicameraal systeem. In Europa bemerken we ongeveer dezelfde verhouding, met 58 procent van de landen die een unicamerale legislatuur hanteren en 36 procent een bicamerale. Ook in het Midden-Oosten en in Sub-Sahara Afrika kunnen ongeveer dezelfde verhoudingen worden genoteerd. In Latijns-Amerika daarentegen beschikt een kleine meerderheid, 44 procent, over een bicamerale legislatuur en in vergelijking met de overige regio's 'slechts' 37 procent over een unicameraal systeem. In Noord-Amerika hanteert 67 procent een bicameraal systeem, maar dit valt echter te verklaren doordat Canada en de Verenigde Staten van Amerika twee van de drie Noord-Amerikaanse landen zijn en beide een bicameraal systeem hebben. In totaliteit komt dit neer op 51 procent van de landen die een unicamerale legislatuur verkiest, 37 procent een bicamerale en over 25 landen of twaalf procent hebben we geen data beschikbaar.

Correlatietabel 1 in Bijlage 2 geeft ons een overzicht van de correlaties van de verschillende variabelen. We zien hierbij dat de verschillende WGI's vaak sterk met elkaar correleren. Control of Corruption en de Rule of Law correleren zelfs op het 0,94 niveau en Rule of Law en Government Effectiveness correleren op 0,93. De recente literatuur, met onder andere Charron et al. (2015), erkent dit probleem maar maakt alsnog gebruik van de vier QoG-pijlers, zijnde Rule of Law, Government Effectiveness, Control of Corruption en Voice and Accountability. Charron et al. (2015) geloven op deze manier een zo goed en zo breed mogelijk beeld van QoG te creëren. Verder zien we dat het parlementair budget als percentage van het staatsbudget negatief gecorreleerd is met de WGI's en dus de kwaliteit van beleid en dat ook de populatie dezelfde trend vertoont. Tot slot merken we op dat ook het aantal inwoners per parlements lid sterk positief gecorreleerd is op 0,95 met de populatie. Deze bevinding is logisch daar de populatie een van de determinanten is van het aantal inwoners per parlements lid. Vanwege deze correlatie werd de variabele populatie niet opgenomen in de verschillende regressies.

5.2.2 Regressie resultaten

In Bijlage 3 vindt men de verschillende regressies van de WGI's en de gecombineerde QoG-index.

De modellen die hiervoor gehanteerd werden zijn voor alle afhankelijke variabelen hetzelfde. Er werd hierbij gebruik gemaakt van vier verschillende modellen waarbij van de onafhankelijke variabelen voornamelijk de logaritmen werden berekend en gehanteerd. Zo vinden we log BBP/capita in Purchasing Power Parity, log parlementair budget/capita in PPP, log percentage vrouwen in de verschillende kamers van een bepaald land, log parlementair budget als percentage van het staatsbudget, log van het aantal capita per parlements lid en log staf per parlements lid. Verder werd nog een dummy-variabele gecreëerd voor het type legislatuur van een land, unicameraal of bicameraal.

Onder het parlementair budget vallen alle kosten die gepaard gaan met een parlement, zoals besproken in '3.3 Kosten parlement'. Het staatsbudget omvat het budget van de staat, dit is met andere woorden de begroting.

Naast de vier regressies werd nog een vijfde regressie ingevoerd voor het BBP/capita en het percentage vrouwen. Dit model kan gebruikt worden als robustness-check aangezien, vanwege het weglaten van het parlementair budget/capita, er een aanzienlijk aantal extra waarnemingen zijn. Verder werd ook de log van het aantal capita per parlementsleden ingevoerd, daar deze geen impact heeft op het aantal waarnemingen en er steeds een hogere Adjusted R-square werd gegenereerd. Het model vertoont dus een beter fit ingeval deze variabele werd opgenomen.

5.2.2.1 Regressies Voice and Accountability

In Coëfficiëntentabel 1 in Bijlage 3 vinden we de regressie van de afhankelijke variabele Voice and Accountability. We zien hierbij dat de Adjusted R-square even hoog is, 0,4801, in regressie 2 en 3. Dit wil zeggen dat de onafhankelijke variabelen van deze twee regressies voor 48,01 procent de variantie van de Voice and Accountability verklaren. Vervolgens merken we op dat log BBP/capita PPP positief significant is op significantieniveau één procent in regressies 1, 2 en 5 en op vijf procent in regressies 3 en 4. Ingeval we dus een hoger BBP/capita kennen, zal de variabele Voice and Accountability in een land ook toenemen.

Ook het parlementair budget/capita in een land zal een positief significante invloed hebben op de Voice and Accountability in een land. De variabele is namelijk positief significant op één procent in regressies 1 en 4 en op vijf procent in regressies 2 en 3. Verder vertoont het percentage vrouwen in de regering een positief significante invloed op significantieniveau vijf procent in regressies 1 tot en met 4. Dit wil dus met andere woorden zeggen dat indien het parlementair budget/capita en/of het percentage vrouwen in de regering toeneemt, ook de Voice and Accountability een stijging zal meemaken. Coëfficiëntentabel 1 geeft verder aan dat het parlementair budget als percentage van het staatsbudget een negatief significante invloed heeft in de regressies 2 en 3. Deze variabele is echter slechts significant op niveau tien procent en is niet robuust.

Indien we regressie 5 bekijken, zien we dat door het weglaten van het parlementair budget er een aanzienlijk hoger aantal waarnemingen bekomen wordt. We kunnen dit model dus gebruiken als

robustness-check voor het BBP/capita en het percentage vrouwen. We bemerken dat het BBP/capita significant blijft op één procent maar dat de significantie van het aantal vrouwen in het parlement daalt naar tien procent. Tot slot merken we op dat het aantal capita per parlementslid negatief significant wordt op significantieniveau één procent. Dit impliceert dus dat indien parlementsliden instaan voor meer inwoners, de Voice and Accountability zal afnemen.

5.2.2.2 Regressies Government Effectiveness

In Coëfficiëntentabel 2 in Bijlage 3 nemen we de 'Government Effectiveness' als afhankelijke variabele. We zien dat de Adjusted R-square redelijk constant blijft en het hoogst is in regressie 2. Deze regressie verklaart voor 66,29 procent de variantie in de afhankelijke variabele Government Effectiveness.

We merken op dat het BBP/capita de belangrijkste factor is die een invloed uitoefent op de Government Effectiveness. Deze variabele heeft een positief significante invloed op significantieniveau één procent. Dit is een robuuste variabele, daar de significantie in alle vijf de regressies onveranderd blijft. Verder zal de Government Effectiveness stijgen ingeval er meerdere vrouwen in het parlement zetelen. Deze onafhankelijke variabele vertoont namelijk een positief significante invloed op significantieniveau één procent in regressies 1 en 5 en op vijf procent in regressies 2 tot en met 4.

5.2.2.3 Regressies Rule of Law

In Coëfficiëntentabel 3 in Bijlage 3 heeft wederom de tweede regressie de hoogste Adjusted R-square, goed voor 0,6176. Regressie 2 verklaart bijgevolg 62 procent van de variantie in de Rule of Law. In de andere regressies, op uitzondering van regressie 5, blijft de Adjusted R-square redelijk constant. Het verschil in regressie 5 is echter niet problematisch, daar, zoals eerder gesteld, deze regressie hoofdzakelijk werd ingevoerd als robustness-check voor de variabelen 'Log BBP/capita PPP' en 'Log percentage vrouwen'.

Coëfficiëntentabel 3 laat ongeveer dezelfde trends optekenen als Coëfficiëntentabel 2. Ook hier is het BBP/capita positief significant op niveau één procent en laat ook het percentage vrouwen in het parlement een positief significante invloed op de Rule of Law op significantieniveau één procent optekenen. In regressie 5 zal deze significantie echter afnemen naar het vijf procent significantieniveau.

Evenals bij de regressie van de Voice and Accountability, zien we bij de Rule of Law dat het aantal capita per parlementslid een negatief significante invloed heeft op significantieniveau één procent. Dit impliceert dus dat de Rule of Law zal dalen ingeval er meer capita per parlementslid zijn.

5.2.2.4 Regressies Control of Corruption

Coëfficiëntentabel 4 in Bijlage 3 geeft de regressies met Control of Corruption als afhankelijke variabele. We bemerken hier geheel dezelfde significante effecten op als in Coëfficiëntentabel 3. Echter bemerken we hier dat het percentage vrouwen in het parlement robuust is en dus ook significant is op significantieniveau één procent in regressie 5. Een hoger aantal vrouwen in de regering zal er dus toe leiden dat het land minder corrupt is. De andere bemerkingen zijn dat het BBP/capita een robuust significante invloed heeft op niveau één procent en dat het aantal capita per parlamentslid negatief significant is op niveau één procent in regressie 5.

5.2.2.5 Regressies Combined QoG

Nu we alle regressies van de vier pijlers van QoG hebben besproken, komen we in Coëfficiëntentabel 5 tot de regressies aangaande de Combined QoG. Deze afhankelijke variabele werd zoals eerder besproken gegenereerd door bepaalde gewichten toe te kennen aan de vier pijlers van QoG. Ook hier blijkt regressie 2 de beste fit te vertonen, met een Adjusted R-square van 0,6308.

De afhankelijke variabele met de grootste impact op de gecombineerde QoG-index is het BBP/capita. Deze variabele heeft wederom een positief significant effect op significantieniveau één procent en is, gezien het feit dat de significantie niet verandert doorheen de verschillende regressies, robuust.

Een volgende variabele die een robuust significant effect teweegbrengt op de gecombineerde QoG-index is het percentage vrouwen zetelend in de verschillende kamers. Indien er bijgevolg meerdere vrouwen in het parlement van een bepaald land worden verkozen, zal de Combined-QoG en dus de kwaliteit van beleid in dat land stijgen.

Verder vinden we geen variabelen terug die een invloed uitoefenen op de kwaliteit van beleid. Enkel het aantal capita per parlamentslid is negatief significant op niveau één procent in regressie 5. De kwaliteit zal in dit geval dus afnemen ingeval er minder parlamentsleden beschikbaar zijn per capita.

5.2.2.6 Regressies BBP/capita PPP 2009

Uit voorgaande regressies bleek dat het BBP/capita steeds een significante invloed uitoefent op de afhankelijke variabelen. Dit op significantieniveau één, dan wel op vijf procent. Het zou hierbij echter kunnen dat we te maken hebben met een bepaalde vorm van *reversed causality* waarbij het niet het BBP/capita is die een invloed uitoefent op de verschillende WGI's, maar dat het de verschillende WGI's zijn die een invloed uitoefenen op het BBP/capita. In het voorbeeld van Government Effectiveness zou het dus kunnen dat het niet het BBP/capita is die ervoor zorgt dat

we een positief effect krijgen op de Government Effectiveness, maar dat net een hogere Government Effectiveness ervoor zorgt dat we een hoger BBP/capita krijgen.

Om te achterhalen of we te maken hebben met deze reversed causality hebben we een nieuwe variabele opgenomen in ons model ter vervanging van het BBP/capita. Deze nieuwe variabele is het BBP/capita van 2009. Het is namelijk onmogelijk dat de WGI's van 2011 een invloed uitoefenen op het BBP/capita van 2009. Een significante uitkomst op deze variabele zou dus impliceren dat er geen sprake is van een wederzijds oorzakelijk verband.

Voor deze regressie hebben we gebruik gemaakt van de tweede regressie uit voorgaande modellen. Deze regressie genereerde namelijk immer de hoogste Adjusted R-square, wat dus bijgevolg de beste fit in het model betekent. De variabele van belang in Coëfficiëntentabel 6 in Bijlage 3 is uiteraard 'Log BBP/capita PPP 2009'. We bemerken meteen dat er ten aanzien van deze variabele geen wijzigingen hebben plaatsgevonden in vergelijking met de regressies van de verschillende WGI's. Voor alle afhankelijke variabelen, met name de vier pijlers van QoG en de gecombineerde QoG-index, is het BBP/capita in PPP van 2009 positief significant op significantieniveau één procent. Dit wil zeggen dat het BBP een positieve invloed heeft op de kwaliteit van beleid.

5.2.2.7 Regressie Voice and Accountability 2013

We bemerken dat het parlementair budget/capita een positief significant effect heeft op significantieniveau vijf procent op de Voice and Accountability. Het zou, evenals in het voorbeeld uit voorgaand punt van het BBP/capita, kunnen dat we ook hier te maken hebben met een bepaalde vorm van reversed causality. Het zou namelijk mogelijk zijn dat een grotere Voice and Accountability ervoor zorgt dat we een hoger parlementair budget/capita bekomen. Aangaande de parlementaire budgetten beschikken we helaas enkel over data uit 2011. Daarom hebben we gewerkt aan de hand van data van de Voice and Accountability van 2013. Deze onafhankelijke variabele kan namelijk onmogelijk een effect hebben op het parlementair budget van 2009, terwijl het parlementair budget van 2009 wél nog steeds een effect kan hebben op de Voice and Accountability van 2013.

In Coëfficiëntentabel 7 in Bijlage 3 merken we dan ook dat het parlementair budget/capita significant is op significantieniveau één procent op de Voice and Accountability van 2013. Een hoger budget/capita voor het parlement, zal er dus toe leiden dat de Voice and Accountability zal toenemen.

5.2.2.8 Regressies regio's

Om de situatie wereldwijd beter te begrijpen hebben we regressies gevoerd met inbegrip van dummy-variabelen voor de verschillende regio's. Deze regressies zijn terug te vinden in

Coëfficiëntentabel 8 en zijn opgesteld aan de hand van de tweede regressie uit de eerste Coëfficiëntentabellen, daar deze steeds de hoogste Adjusted R-square genereerde.

We bemerken dat het BBP/capita voor alle afhankelijke variabelen positief significant is op significantieniveau één procent, behalve voor de variabele Voice and Accountability, waar deze maar significant is op niveau tien procent. Aangaande de verschillende regio's bemerken we geen significantie verschillen. Deze dummy-variabelen dienen te worden vergeleken ten opzichte van 'Dummy Europa'. Enkel ten aanzien van de afhankelijke variabele Voice and Accountability merken we een negatief significant effect op significantieniveau één procent op in het Midden-Oosten. In het Midden-Oosten is de Voice and Accountability met andere woorden significant slechter dan in Europa.

5.2.2.9 Regressies top/bottom 50%

Voor de voorgaande afhankelijke variabelen werd een opsplitsing gemaakt tussen de 50 procent best en de 50 procent slechts presterende landen. In Coëfficiëntentabel 9 in Bijlage 3 vinden we twee regressies van de 50 procent best presterende landen aangaande Voice and Accountability. We zien hierbij dat het BBP/capita een robuust significant invloed heeft op significantieniveau één procent. Verder is in dit geval het percentage vrouwen in het parlement niet significant. Het aantal capita per parlementslid heeft een negatief significant invloed op het vijf procent niveau. Tot slot bemerken we in de tweede regressie een Adjusted R-square van 0,4684, wat betekent dat de onafhankelijke variabelen 47 procent van de variantie in de top 50 procent landen van Voice and Accountability verklaren.

Coëfficiëntentabel 10 geeft de 50 procent slechts presterende landen voor Voice and Accountability weer. We bemerken hier een negatieve Adjusted R-square en geen significant invloeden van de onafhankelijke variabelen. De significant invloeden van de verschillende onafhankelijke variabelen op de gehele Voice and Accountability worden bijgevolg bepaald vanwege de top 50 procent landen.

In Coëfficiëntentabel 11 en 12 vinden we respectievelijk de 50 procent best en 50 procent slechts presterende landen ten aanzien van de afhankelijke variabele Government Effectiveness. Bij de best presterende landen vinden we ditmaal wél een positief significant effect voor het percentage vrouwen in de verschillende kamers en dit op significantieniveau één procent. Dit effect is echter niet terug te vinden voor de 50 procent slechtste landen. Wél zien we voor zowel de 50 procent beste als slechtste landen een positief significant invloed van het BBP/capita. Dit op respectievelijk significantieniveau één procent en vijf procent.

De volgende twee tabellen in Bijlage 3, Coëfficiëntentabel 13 en 14, geven de situatie voor de Rule of Law weer. Voor de top 50 procent landen zien we een positief significant effect op significantieniveau één procent en vijf procent voor respectievelijk het BBP/capita en het percentage vrouwen in het parlement. Een negatief effect valt terug te vinden voor het aantal

capita per parlementslid. Dit effect is op het tien procent niveau. Voor de 50 procent laagste landen is er enkel een positief significant effect op tien procent voor het BBP/capita. Ook hier valt wederom een bijzonder lage Adjusted R-square terug te vinden.

Coëfficiëntentabellen 15 en 16 rapporteren naar Control of Corruption. Ook hier treffen we voor de bodem 50 procent landen een negatieve Adjusted R-square aan en vinden we geen enkel significant effect terug. Alle significanties aangaande Control of Corruption vallen dus toe te schrijven aan de 50 procent landen die het best presteren op vlak van deze afhankelijk variabele. In Coëfficiëntentabel 15 merken we robuuste en positief significante effecten op op significantieniveau één procent voor de onafhankelijke variabelen BBP/capita en het percentage vrouwen in het parlement. Het aantal capita per parlementslid is dan weer negatief significant op niveau vijf procent, wat impliceert dat indien het aantal mensen per parlementslid toeneemt, de Control of Corruption zal dalen.

Tot slot vinden we in Coëfficiëntentabellen 17 en 18 de situatie terug aangaande de gecombineerde QoG-index. Op 91 waarnemingen voor de 50 procent slechts presterende landen treffen we ook hier geen significante effecten en een negatieve Adjusted R-square aan. De effecten vallen dus voornamelijk toe te schrijven aan de best presterende landen. Hierbij treffen we positief significante en robuuste effecten aan voor het BBP/capita en het percentage vrouwen in het parlement op significantieniveau één procent. Een hoger BBP/capita en/of meer vrouwen vertegenwoordigd in het parlement zal bijgevolg resulteren in een verbeterde kwaliteit van beleid in de top 50 procent landen.

5.2.2.10 Relatie Combined QoG – Percentage vrouwen

Uit de regressies hebben we gemerkt dat het percentage vrouwen in het parlement vaak een significante invloed uitoefent op de verschillende pijlers van kwaliteit van beleid en op de kwaliteit van beleid in totaliteit. Hierdoor werd een twoway scatterplot opgesteld om de relatie van de gecombineerde QoG-index en het percentage vrouwen te illustreren. Hierbij werden de waardes aangaande de Combined QoG gestandaardiseerd om op deze manier het wereldgemiddelde op 0 te brengen. De waarden '+-1', '+-2', etc. duiden hier niet meer de score van de Combined QoG aan, maar wijzen op het aantal standaardafwijkingen boven of onder het wereldgemiddelde.

In Bijlage 4 is de relatie tussen kwaliteit van beleid en het percentage vrouwen in de regering in de verschillende grafieken vaak zeer duidelijk terug te vinden. Indien we bijvoorbeeld naar de situatie in Europa kijken, zien we duidelijk dat een hoger percentage vrouwen gepaard gaat met een hogere mate van kwaliteit van beleid. De Scandinavische landen met Denemarken, Finland en Noorwegen scoren het beste op kwaliteit van beleid, allen met een redelijk hoog percentage vrouwen van om en bij 40 procent in de parlementen. Ook Nederland kunnen we tot deze groep rekenen. Zweden scoort ongeveer even goed op vlak van kwaliteit van beleid en spant de kroon op vlak van het percentage vrouwen met 50 procent. Landen waarbij de kwaliteit van beleid minder dan +1 standaardafwijking afwijkt van het wereldgemiddelde zijn voornamelijk landen uit Oost-

Europa die er ook om gekend staan een mindere kwaliteit van beleid te hebben. In deze landen vinden we tevens ook voornamelijk lage percentages van vrouwen in het parlement terug.

In de regio 'Midden-Oosten en Noord-Afrika' worden vrouwen het minst vertegenwoordigd. Op uitzondering van Yemen en Irak bevinden alle landen zich onder de grens van twintig procent. Het overgrote merendeel van de landen in deze regio scoort zelfs niet beter dan tien procent en vier landen, met name: Egypte, Saudi-Arabië, Tunesië en Qatar, hebben geen enkele of nagenoeg geen enkele vrouw zetelend in het parlement.

5.3 Discussie resultaten

Na het uitvoeren van de verschillende regressies kunnen we toch enkele opmerkelijke vaststellingen maken. Zo zien we namelijk dat het BBP/capita nagenoeg altijd een significante invloed heeft op de kwaliteit van beleid en dat ook het percentage vrouwen in de regering tot mijn eigen verbazing een grote invloed kan uitoefenen op de QoG. We bespreken verder de meest opvallende resultaten.

We bemerken dat het BBP/capita een significante invloed uitoefent op de vier pijlers van QoG, alsook op de gecombineerde QoG-index. Deze onafhankelijke variabele is tevens in elke regressie de determinant met de grootste impact op de verschillende aspecten van QoG. Dit impliceert bijgevolg dat een hoger BBP/capita ertoe zal leiden dat de kwaliteit van beleid in zekere mate zal verbeteren. Ook wanneer een 'lag' werd toegepast om te controleren voor reversed causality, bleek het BBP/capita de factor te zijn met de grootste invloed op de kwaliteit van beleid. Dit kan eventueel verklaard worden vanwege het feit dat met een hoger BBP/capita een grotere rijkdom gepaard gaat. Landen met een hoger BBP/capita beschikken dus simpelweg over meer financiële middelen om het gevoerde beleid in de praktijk om te zetten of om eenvoudigweg méér beleid te voeren.

Een volgende opmerkelijke vaststelling is dat het percentage vrouwen in het parlement of in de verschillende kamers de kwaliteit van beleid significant kan doen verbeteren. Dit effect strekt zich wederom uit over de vier WGI's en over de gecombineerde QoG-index. Het grootste effect valt echter waar te nemen binnen de pijler van Control of Corruption, waar het percentage vrouwen een robuust positief significant effect heeft. Dit wil dus zeggen dat indien er meerdere vrouwen zetelen in het parlement, de kwaliteit van beleid zal verbeteren. Een verklaring hiervoor kan zijn, binnen de pijler van Control of Corruption, dat het in overige studies reeds bewezen is dat een mannelijk parlement corrupter is dan een gemengd parlement, wat uiteraard de Control of Corruption en verder de kwaliteit van beleid zal doen afnemen. Verder kunnen we besluiten dat een hoger percentage vrouwen in het parlement de Voice and Accountability, de Government Effectiveness én de Rule of Law zal doen verbeteren. Mogelijks vanwege het feit dat vrouwen overwegend stipter en punctueler zijn dan mannen en vaak een andere kijk op de zaken hebben, wat in finaliteit de kwaliteit van beleid ten goede zal komen.

Aangaande de parlementaire budgetten per capita, misschien wel de belangrijkste variabele voor deze masterproef, vinden we geen significante effecten terug op de kwaliteit van beleid en op diens deelaspecten. Enkel bij de Voice and Accountability vinden we een positief significant effect terug op significantieniveau één en vijf procent. Dit impliceert bijgevolg dat een hoger parlementair budget, en dus mede hogere parlementaire salarissen, een betere Voice and Accountability teweegbrengt. Een mogelijke verklaring hiervoor kan zijn dat met hogere parlementaire budgetten een grotere verantwoordelijkheid gepaard gaat. We werken namelijk met publieke gelden waarvoor we ons bij elke aanbesteding moeten verantwoorden. Hieruit zal een grotere rapporteringsverplichting voortkomen, wat de Voice and Accountability zal doen toenemen.

Verder werden er geen significante variabelen teruggevonden. Hoewel Charron et al. (2014) een negatief significant effect hebben waargenomen van de populatie op de EQI (de regionale QoG), vindt deze empirische studie geen significante invloeden aangaande deze variabele op de QoG. Enkel het aantal capita per parlementslid is nog negatief significant op significantieniveau één procent voor de Voice and Accountability, de Rule of Law, de Control of Corruption en de gecombineerde QoG-index in regressie 5 van het model. Deze variabele is dus enkel significant wanneer er meerdere landen in de regressie worden opgenomen en is dus met andere woorden niet robuust. De negatieve significantie is echter logisch. De kwaliteit van beleid zal toenemen, wanneer er meer parlementsleden beschikbaar zijn voor een gegeven aantal capita. Deze bevinding stamt reeds terug uit de tijd van de Grieken, waar Aristoteles reeds beweerde dat kleine bevolkingsgroepen (of dus minder capita per parlementslid) beter controleerbaar zijn.

Ten opzichte van Europa is er enkel in de regio 'Midden-Oosten en Noord-Afrika' een significant verschil terug te vinden. In deze laatste regio vinden we namelijk een bijzonder slechte Voice and Accountability terug, significant op significantieniveau één procent. Dit valt te verklaren doordat er zich in deze regio enkele streng islamitische landen bevinden waar de vrijheid van meningsuiting vaak ver te zoeken is. Ook zijn er in bepaalde landen in deze regio zeer beperkte vrouwenrechten. Zo is bijvoorbeeld in Saudi-Arabië pas in december 2015 de eerste vrouw toegelaten tot het parlement en is tot op de dag van vandaag een vrouw die autorijdt een zeer gevoelig onderwerp. Verder vinden we hier en in enkele buurlanden nog praktijken terug zoals de 'steniging', een praktijk die afstamt uit de middeleeuwen en die bijgevolg weinig getuigt van enige Voice and Accountability. Het spreekt dus voor zich dat deze regio significant slechter scoort ten opzichte van Europa, waar dergelijke praktijken reeds sedert geruime tijd verboden zijn, waar de vrouwenemancipatie al enkele decennia een 'hot-topic' is en waar vrijheid van meningsuiting en stemrecht zeer belangrijke basisrechten zijn.

Indien we ten slotte de situatie analyseren voor de 50 procent best en 50 procent slechts presterende landen, bemerken we dat we, op uitzondering van het BBP/capita bij Government Effectiveness, geen enkele significante effecten bekomen voor de verschillende WGI's en de gecombineerde QoG-index bij de 50 procent slechts presterende landen. Dit betekent dus dat alle voorgaand besproken significante effecten dienen te worden toegeschreven aan de best presterende landen op vlak van kwaliteit van beleid.

We kunnen concluderen dat het BBP/capita en het percentage vrouwen in het parlement de grootste factoren kunnen zijn ter bevordering van de kwaliteit van beleid. Aangezien het BBP/capita op korte termijn niet echt te beïnvloeden is, dienen landen vooral te streven naar een evenwichtige genderrepresentatie in het parlement. Indien we kijken naar de situatie in Europa, overschrijden de best presterende landen op vlak van kwaliteit van beleid de 40 procent drempel aangaande vrouwen in het parlement. Landen die ertoe streven de kwaliteit van beleid te verbeteren, trachten dus best een vertegenwoordiging van minstens 40 procent vrouwen in het parlement te bekomen.

Hoofdstuk 6 Conclusie

De salarissen van politici en parlementairen komen wereldwijd geregeld in de aandacht van de media. Vaak vormen de hoge verloningen een hekelpunt voor de plaatselijke bevolking. Deze ergernis blijkt uit een studie van Mocan en Altindag (2013) nieteens geheel ongegrond te zijn, daar beide onderzoekers achterhaalden dat een hogere parlementaire verloning gepaard gaat met een verminderde aanwezigheid op plenaire zittingen. Parlementairen die dus met andere woorden een hogere verloning genieten, zullen minder beleid voeren. Gezien het feit dat deze volksvertegenwoordigers direct verantwoordelijk zijn voor het gevoerde beleid, kan de vraag worden opgeworpen of een hogere verloning een invloed kan uitoefenen op de kwaliteit van dit beleid.

Zodoende een goed inzicht te vergaren in het concept "kwaliteit van beleid", werd in het tweede hoofdstuk van deze masterproef de volgende deelvraag beantwoord:

'Wat definieert de kwaliteit van een beleid, wie is hiervoor verantwoordelijk, waarom is QoG van belang en hoe wordt dit gemeten?'

De recente literatuur geraakt niet tot een consensus aangaande een definitie omtrent Quality of Government. Vele definities bieden zich aan maar vooralsnog is geen enkele sluitend genoeg. De recente academische literatuur maakt echter overwegend gebruik van de definitie verschaft door *The World Bank*, zijnde:

- De tradities en instituties door wie autoriteit in een land wordt uitgeoefend. Dit houdt in:
- Het proces waarbij overheden worden geselecteerd, gemonitord en vervangen
 - De capaciteit van de overheid om effectief beleid te formuleren en te implementeren.
 - Het respect van de burgers en de staat voor de instituties die de economische en sociale interacties tussen hen regeren.

Bij bovenstaande definitie wordt echter geen onderscheid gemaakt tussen bepaalde aspecten die belangrijker zouden kunnen zijn dan anderen, wat uiteraard als kritiek wordt opgeworpen.

Hoewel er dus geen eenduidige definitie kan worden teruggevonden, geraken academici het er wel over eens dat een goede kwaliteit van beleid gekenmerkt wordt door een onpartijdige overheid en wetgevingsstructuur. Daarnaast dient er sprake te zijn van een democratie. De twee vereisten voor een goede kwaliteit van beleid zijn dus enerzijds een democratie, in het bekomen van macht en gezag, en anderzijds onpartijdigheid, in de uitoefening van deze macht en gezag.

Net zoals de recente literatuur geen overeenstemming vindt in een definitie, geraakt men het ook niet eens over de manier waarop kwaliteit van beleid gemeten dient te worden. We vinden namelijk twee mogelijke methoden terug. Enerzijds kan men het concept meten aan de hand van de hard-measures benadering, waarbij men enkel gebruik maakt van objectief cijfermateriaal. Hierbij kunnen de resultaten echter een sterke bias vertonen, aangezien objectieve gegevens niet altijd de werkelijkheid weerspiegelen. Denk maar aan corruptie, dat door zijn clandestiene aard zeer moeilijk te meten valt. Anderzijds kan er ook gebruik worden gemaakt van op percepties

gebaseerde parameters. Desondanks het feit dat er hier cultuurverschillen kunnen optreden en de objectiviteit enigszins verloren gaat, verkiest het merendeel van de academici te werken aan de hand van deze methode. Zo ook *The World Bank*, die met zijn zes *World Governance Indicators* jaarlijks rapporteert naar bepaalde deelaspecten van kwaliteit van beleid, geheel met behulp van percepties. Hoewel *The World Bank* dus zes WGI's opstelt, maken de toonaangevende onderzoekers aangaande QoG voornamelijk gebruik van slechts vier van deze WGI's, zijnde de vier pijlers van QoG: Rule of Law, Control of Corruption, Government Effectiveness en Voice and Accountability. Men kan deze vier WGI's afzonderlijk analyseren, maar om een algemeen beeld van QoG te verkrijgen, wordt meestal een gecombineerde QoG-index opgesteld waarbij men aan elk van de vier pijlers een bepaald gewicht toekent.

Ondanks de meetproblemen is het niet onbelangrijk om QoG in kaart te brengen. De kwaliteit van beleid heeft namelijk een significante invloed op de sociale welvaart, op de gezondheid, de kindersterfte, de armoede, op het milieu, de levensverwachting, etc. Ook zijn er sterk positieve significante correlaties terug te vinden met het percentage onderzoek en ontwikkeling en met het percentage internet. Hogere niveaus van QoG doen de menselijke ontwikkeling, gemeten door levensverwachting, niveau van opleiding en levensstandaard, in een gegeven samenleving dus toenemen.

Aangezien parlementairen verantwoordelijk zijn voor het gevoerde beleid, is het nuttig te weten in welke omgeving zij vertoeven en over welke middelen zij beschikken. Het derde hoofdstuk van deze masterproef geeft daarom een antwoord op de volgende twee deelvragen:

'Op welke manier zijn parlementen in de verschillende landen opgebouwd?'

&

'Wat zit er allemaal vervat in een parlementair budget?'

De verschillende landen hebben de keuze om een unicamerale of bicamerale legislatuur te hanteren. Een unicameraal systeem wil zeggen dat er zich in dat land, althans op nationaal niveau, slechts één kamer, overwegend gekend als een lagerhuis, bevindt. In een bicameraal systeem vinden we een lagerhuis en een hogerhuis terug. Hierbij wordt respectievelijk kamer en senaat verstaan. Het lagerhuis of het parlement wordt normaliter proportioneel met de bevolking samengesteld, terwijl de senaat meestal de neiging heeft kleiner te zijn. De autoriteit van de twee kamers kan over de landen heen aanzienlijk verschillen, maar de grootste macht wordt overwegend aan het parlement en dus het lagerhuis toegekend. De verschillende soevereine staten kunnen de bevoegdheden dus gedeeltelijk zelf bepalen. Hoewel beide systemen hun voor- en nadelen genieten, vinden we bicamerale legislaturen voornamelijk, doch niet uitsluitend, terug in landen met een gedecentraliseerde overheid, zoals dit bij een federaal systeem het geval is. Het merendeel van de unitaire staten opteert voor een unicameraal systeem.

In het tweede hoofdstuk zagen we reeds dat een democratie één der vereisten is om een goede kwaliteit van beleid te bekomen. Deze democratie zou niet kunnen bestaan zonder de aanwezigheid van een parlement. Het belang van een parlement kan dus ook niet worden betwist. Hoewel parlementen over de landen heen aanzienlijk van elkaar kunnen verschillen, bestaan ze er

allen in om een link tussen de overheid en de bevolking te voorzien. In het kader van QoG is het de kwaliteit van deze link dat van belang is.

Het spreekt voor zich dat met de aanwezigheid van een parlement en/of een senaat bepaalde kosten gepaard gaan. Al deze kosten worden gebundeld in een parlementair budget. Het overgrote deel van dit budget bestaat uit de salarissen van de parlementairen en diens medewerkers. Zo zien we dat deze kostengroep een fractie van 63 procent uitmaakt in de parlementaire begroting van het Vlaams Parlement. Naast salariskosten dienen ook de kosten van de gebouwen in rekening te worden gebracht. Hiertoe worden de huurkosten, bouwkosten, onderhoudskosten, beveiligingskosten, etc. gerekend. De twee voorgaande categorieën maken traditioneel de grootste fracties uit van het parlementair budget. Hiernaast zijn er nog enkele kleinere kostenposten zoals de dotaties aan de verschillende partijen zetelend in de verschillende kamers, werkingskosten van de commissies, investeringen, etc.

We zagen reeds dat parlementairen verantwoordelijk zijn voor het beleid en dus ook voor de kwaliteit ervan. De prestaties van deze parlementairen zouden beïnvloed kunnen worden door salaris incentives. Het vierde hoofdstuk van deze masterproef geeft antwoord op volgende deelvraag:

'Welke elasticiteiten zullen gepaard gaan met een verhoging van de parlementaire salarissen?'

Aangaande de elasticiteiten ingeval van loonsverhoging voor politici zijn zowel bij de selectie als bij de prestaties tegengestelde zienswijzen te bemerken. Zo zien we dat bij een verhoging van de lonen er meer en beter gekwalificeerde individuen worden aangetrokken om een politiek mandaat op zich te nemen. Een stijging in de lonen van één standaardafwijking zou de politieke concurrentie namelijk doen toenemen met 0,7 kandidaten per zetel, het aandeel universitairers zou aanzienlijk stijgen en ook de herverkiezingsratio's zouden toenemen. Een stijging in de parlementaire verloning resulteert dus tot meer kandidaten, beter geschoolde kandidaten en tot meer ervaren kandidaten.

Andere onderzoekers opperen dat het tegengestelde effect ook kan plaatsvinden. Zo zouden bij hogere verloning kandidaten kunnen worden aangetrokken die enkel een financiële motivatie genieten. Deze zouden de gepassioneerde kandidaten uit de politiek kunnen stoten, waardoor de gemiddelde kwaliteit van de beleidsmakers zou afnemen.

Met betrekking tot de prestaties zien we dat hogere lonen eveneens een positief en negatief effect kunnen hebben. Zo staan volgens bepaalde onderzoekers hogere lonen garant voor een hoger aantal wetsvoorstellen die worden ingediend en goedgekeurd. Voorts vallen er significante effecten waar te nemen op het aantal gezondheidsinstellingen en scholen en wordt ook de infrastructuur van scholen aanzienlijk verbeterd. De voorgaande effecten zijn echter moeilijk te scheiden van de eventueel beter gekwalificeerde individuen die de kwaliteit van het beleid doen toenemen. Toch zouden hogere salarissen hiervoor (deels) aansprakelijk zijn, daar de toekomstige waarde van een politiek mandaat toeneemt.

Anderzijds vinden Mocan en Altindag (2013), aan de hand van een studie in het Europees Parlement, dat verhoogde lonen ertoe zullen leiden dat parlementairen minder naar plenaire zittingen zouden gaan en dat geschreven of mondelinge vragen tijdens parlementaire periodes zouden afnemen. Een verhoogd salaris zou er in dit geval dus toe leiden dat de politici minder beleid gaan voeren.

Verhoogde salarissen worden dus verondersteld bepaalde effecten te hebben op selectie en prestatie. Een logische gevolgtrekking zou dan ook zijn dat verhoogde parlementaire budgetten, waar de salarissen het grootste deel van uitmaken, een invloed uitoefenen op de kwaliteit van het gevoerde beleid. Hoofdstuk 5, de empirische studie, tracht dan ook antwoord te geven op de centrale onderzoeksvraag, namelijk:

'In welke mate is er een significant verband tussen parlementaire budgetten en salarissen en de kwaliteit van het gevoerde beleid?'

Met betrekking tot de parlementaire budgetten kunnen we kort en bondig stellen dat er nagenoeg geen significante effecten waar te nemen zijn. Enkel bij de Voice and Accountability van een land, kunnen parlementaire budgetten een positief significant effect hebben. Dit valt te verklaren doordat de budgetten voornamelijk gefinancierd worden door belastinggelden en men bij hogere budgetten dus een verhoogde rapporteringsverplichting heeft. Dit kan de Voice and Accountability doen toenemen. Ten aanzien van de andere pijlers van QoG merken we geen effecten terug. Dit is tevens ook het geval voor de gecombineerde QoG-index. Parlementaire budgetten hebben dus nogmaals geen effect op de kwaliteit van beleid.

Verder vallen er wel positief significante effecten waar te nemen ten aanzien van het BBP/capita. Een hoger BBP/capita zal leiden tot een verhoogde kwaliteit van beleid. Ook wanneer we controleren voor reversed causality blijkt dit het geval te zijn. Voorts blijkt ook het percentage vrouwen in de regering nagenoeg altijd een positief significant effect te hebben op de QoG en diens pijlers. Het was al langer geweten dat een mannelijk parlement corrupter is dan een vrouwelijk parlement maar met deze studie blijkt dit ook een aanzienlijk effect te hebben op de gehele kwaliteit van beleid.

Met betrekking tot de verschillende kamersystemen vinden we geen significante effecten terug. Hoewel unicamerale en bicamerale systemen elk hun voor- en nadelen hebben, blijken deze geen invloed uit te oefenen op de uiteindelijke kwaliteit van beleid. Wél vinden we nog een significantie terug ten aanzien van het aantal capita per parlements lid. Wanneer er meer parlementsleden beschikbaar zijn voor een gegeven aantal capita, zal de de kwaliteit van het beleid toenemen. Deze variabele is echter niet robuust.

Ten aanzien van de verschillende regio's is er, in vergelijking met Europa, enkel in het Midden-Oosten een significant effect waar te nemen. In het Midden-Oosten blijkt de Voice and Accountability significant slechter te zijn. Dit valt te verklaren door de sterk Islamitische landen die in deze regio gevestigd zijn en vanwege de beperkte mensen- en vrouwenrechten. Indien we de

vergelijking opmaken voor de 50 procent best en 50 procent slechts presterend landen, zien we dat alle significante effecten voornamelijk toe te schrijven vallen aan de 50 procent best presterend landen.

Tot slot kunnen we concluderen dat het BBP/capita en het percentage vrouwen in het parlement de grootste variabelen zijn ter bevordering van de kwaliteit van beleid. Aangezien het BBP/capita op korte termijn niet te beïnvloeden valt, dienen landen ertoe te streven een evenwichtige gendervertegenwoordiging te bekomen, om de kwaliteit van het beleid te verbeteren en de hiermee gepaarde positieve gevolgen, zoals eerder besproken, te bekomen. Het voorname doel van deze masterproef was echter om de situatie met betrekking tot de parlementaire budgetten te analyseren. Hiertoe kan besloten worden dat deze geen effect hebben op de kwaliteit van het beleid. Hogere salarissen, hogere werkingskosten, een hogere kost van de gebouwen, etc. zullen dus geen positieve, noch negatieve invloed uitoefenen op de kwaliteit van het gevoerde beleid.

Lijst van geraadpleegde literatuur

Acemoglu, D., Johnson, S., & Robinson, J. (2002). Reversal of Fortune: Geography and Institutions in the Making of the Modern World Income Distribution. *The Quarterly Journal of Economics*, 117, 1231-1294.

Akçay, S. 2006. Corruption and Human Development. *Cato Journal*, 26, No. 1, Winter.

Alt, J.E., & Lassen, D.D. (2003). The Political Economy of Institutions and Corruption in American States. *Journal of Theoretical Politics*, 15 (3), 341-65.

Andvig, J.C., Fjeldstad, O.H., Amundsen, I., Sissener, T., & Søreide, T. (2000), Research on Corruption: A Policy Oriented Survey. mimeo.

Besley, T. (2004). Paying Politicians: Theory and Evidence. *Journal of the European Economic Association*, 2, 193-215.

Besley, T. (2006). Principled Agents? The Political Economy of Good Government. Oxford, UK, The Lindahl Lectures, Oxford University Press.

Caselli, F., & Morelli, M. (2004). Bad Politicians. *Journal of Public Economics*, 88, 759-782.

Charron, N., Lapuente, V., & Rothstein, B. (2013). *Quality of Government and Corruption from a European Perspective*. Cheltenham, UK: Edward Elgar.

Charron, N., & Lapuente, V. (2013). Why do Some Regions in Europe Have Higher Quality of Government? *Journal of Politics*, 75(3), 567-582.

Charron, N., Dijkstra, L., & Lapuente, V., (2010). Mapping Quality of Government in the European Union: A Study of National and Sub-National Variation. *QoG Working Paper*, 2010:22.

Charron, N., Dijkstra, L., & Lapuente, V. (2014). Regional governance matters: quality of government within European Union member states. *Regional Studies*, 48(1), 68-90.

Charron, N., Dijkstra, L., & Lapuente, V. (2015). Mapping the Regional Divide in Europe: A Measure for Assessing Quality of Government in 206 European Regions. *Social Indicators Research*, 122(2), 315-346.

Collier, P. (2007). *The Bottom Billion: Why the Poorest Countries are Failing and What Can Be Done About It*. New York: Oxford University Press.

Damania, R., Fredriksson, P., & List, J.A. (2000). Trade Liberalization, Corruption and

Environmental Policy Formation: Theory and Evidence. *CIES Working paper, 0047*.

Ferras, C., & Finan, F. (2009). Motivating Politicians: The Impacts of Monetary Incentives on Quality and Performance [Elektronische versie]. *NBER Working Papers, 14906*.

Fredriksson, P., & Mani, M. (2002). The Rule of Law and the Pattern of Environmental Protection. *IMF Working Paper, 02/49*.

Hadenius, A., & Teorell, J. (2006). Authoritarian Regimes: Stability, Change, and Pathways to Democracy, 1972-2003. *Kellogg Institute, Working Paper, 331*.

Hayek, F. (1960). *The Constitution of Liberty*. Chicago: University of Chicago Press.

Helliwell, J.F. (2006). Well-Being, Social Capital and Public Policy: What's New? *The Economic Journal, 116, C34-C45*.

Holmberg, S., Rothstein, B., & Nasiritousi, N. (2008). Quality of Government: What You Get. *QoG Working Paper, 2008:21*.

Kaufmann, D., Kraay, A., & Mastruzzi, M. (2004). Governance Matters III: Governance Indicators for 1996, 1998, 2000, and 2002. *World Bank Economic Review, 18, 253-287*.

Kaufmann, D., Kraay, A., & Mastruzzi, M. (2009). Governance Matters VIII: Aggregate and Individual Governance Indicators for 1996-2008. *World Bank Policy Research Working Paper, 4978*, Washington, D.C.

La Porta, R., Lopez-deSilanes, F., Shleifer, A., & Vishny, R. (1999). The Quality of Government. *Journal of Law, Economics and Organization, 15, 222-279*.

Marshall, M.G., & Jagers, K. (2009). *Polity IV Project: Political Regime Characteristics and transitions, 1800-2007—dataset Users' manual*. Arlington, Virginia: Polity IV Project.

Mattozzi, A., & Merlo, A. (2007). Political Careers or Career Politicians? *Journal of Public Economics, Elsevier, 92(3-4), 597-608*.

Mocan, N., & Altindag, A. (2013). Salaries and Work Effort: An Analysis of the European Union Parliamentarians [Elektronische versie]. *The Economic Journal, 123, 1130-1167*.

Norton, P. (2002). *Parliaments and Citizens in Western Europe*. Londen: Frank Cass and Company Limited.

One Chamber or Two? Deciding Between a Unicamera land Bicameral Legislature. (1996). *National Democratic Institute for International Affairs, Legislative Research Series, 3*.

Power, G. (2012). The Changing Nature of Parliamentary Representation. *Global Parliamentary Report*, 1.

Rotberg, R.I. (2007). On Improving Nation-State Governance. *Daedalus*, winter 2007, 136, 151-155.

Rothstein, B., & Teorell, J. (2008). What Is Quality of Government? A Theory of Impartial Government Institutions. *Governance*, 21, 165–190.

Schumpeter, J.A. (1976). *Capitalism, Socialism and Democracy*. New York: Harper & Row.

Voigt, S. (2009). *How to Measure the Rule of Law*. Opgevraagd op 30 oktober, 2015, via http://www.uni-marburg.de/fb02/makro/forschung/magkspapers/index_html%28magks%29

Welsch, H. (2003). Corruption, growth, and the environment: a cross-country analysis. *DIW Berlin Discussion Paper*, 357.

Bijlage 1 World Governance Indicators

- Voice and accountability: omvat de perceptie van de mate waarin de bevolking van een land in staat is deel te nemen in de selectie van de regering met de verschillende parlementen.
- Political stability and absence of violence: meet de percepties naar de waarschijnlijkheid van politieke instabiliteit en/of politiek-gemotiveerd geweld, inclusief terrorisme.
- Government effectiveness: meet de percepties naar de kwaliteit van publieke instanties en diensten en de mate van onafhankelijkheid van politieke druk en de kwaliteit van beleidsformuleringen en -implementaties.
- Regulatory quality: omvat de perceptie van de mogelijkheid van de regering om degelijk beleid en regelgeving te formuleren en implementeren die de private sector toelaten en promoten zich te ontwikkelen.
- Rule of law: meet de percepties naar de mate waarin actoren het vertrouwen hebben in en leven volgens de regels van de samenleving, in het bijzonder de kwaliteit van de contractnaleving, eigendomsrechten, politiediensten en de rechtbanken, alsook de waarschijnlijkheid van misdaad en geweld.
- Control of corruption: meet de percepties naar de mate waarin de publieke sector optreedt voor private winst/verlies

Bijlage 2 Beschrijvende statistiek

Tabel 1. Beschrijving variabelen	
Variabele	Beschrijving variabele
<i>VA</i>	Voice and Accountability, WGI, The World Bank, 2011
<i>VA 2013</i>	Voice and Accountability, WGI, The World Bank, 2013
<i>GE</i>	Government Effectiveness, WGI, The World Bank, 2011
<i>ROL</i>	Rule of Law, WGI, The World Bank, 2011
<i>CC</i>	Control of Corruption, WGI, The World Bank, 2011
<i>c-QoG</i>	Combined Quality of Government, samengesteld op basis van vier pijlers QoG, $0,27 * GE + 0,27 * CC + 0,26 * VA + 0,20 * ROL$. Gewichten conform Charron et al. (2013)
<i>Log BBP/capita PPP</i>	Logaritme van het BBP per capita in PPP van 2011
<i>Log BBP/capita PPP 2009</i>	Logaritme van het BBP per capita in PPP van 2009
<i>Log parl. budget/capita PPP</i>	Logaritme van het parlementair budget per capita in PPP
<i>Log parl. budget als perc. staatsbudget</i>	Logaritme van het parlementair budget als percentage van het staatsbudget
<i>Log percentage vrouwen</i>	Logaritme van het percentage vrouwen in de verschillende kamers
<i>Log populatie</i>	Logaritme van de populatie
<i>Log capita/MP (x1000)</i>	Logaritme van het aantal capita per parlamentslid (x1000)
<i>Unicameraal</i>	Dummy variabele gelijk aan 1 wanneer de legislatuur unicameraal is
<i>Log staf/MP</i>	Logaritme van het aantal stafleden per parlamentslid
<i>Dummy Europa</i>	Dummy variabele gelijk aan 1 wanneer het land behoort tot de regio Europa
<i>Dummy Azië</i>	Dummy variabele gelijk aan 1 wanneer het land behoort tot de regio Azië
<i>Dummy Midden-Oosten</i>	Dummy variabele gelijk aan 1 wanneer het land behoort tot de regio Midden-Oosten of Noord-Afrika

<i>Dummy Sub-Sahara Afrika</i>	Dummy variabele gelijk aan 1 wanneer het land behoort tot de regio Sub-Sahara Afrika
<i>Dummy Amerika</i>	Dummy variabele gelijk aan 1 wanneer het land behoort tot de regio Noord- of Latijns-Amerika

Tabel 2. Beschrijvende statistiek

	n	Mean	Min	Max
Control of Corruption	212		-1,7	2,45
Voice and Accountability	214		-2,2	1,67
Political Stability/Absence of Violence	213		-3,07	1,94
Government Effectiveness	212		-2,16	2,26
Regulatory Quality	212		-2,46	1,96
Rule of Law	214		-2,36	1,96
Combined QoG	212		-2,05	2,03
Regio	215			
Oost-Azië/Pacific	38			
Europa	55			
Latijns-Amerika	41			
Midden-Oosten	21			
Noord-Amerika	3			
Zuid-Azië	8			
Sub-Sahara Afrika	49			
Structuur				
Unicameraal	110			
Bicameraal	80			
Missing	25			
Populatie (x1000)	190	35743,05	10	1345751
Parlementsleden	190	245,02	14	3000
Populatie (x1000)/parlementsleden	190	137,33	0,52	1516,46
Parlementair budget/capita PPP	110	15,50	0	219,12
Salaris incl.	110			
Salaris niet incl.	5			
Totaal stafleden	112	861,73	5	15907
Stafleden/parlements lid	112	3,17	0,2	29,73
BBP/capita PPP	191	17613,22	617,15	134117,4

Kruistabel 1. Kamersystemen per regio				
	Unicameraal	Bicameraal	Missing	Totaal
Oost-Azië/Pacific	20	8	10	38
	52,63%	21,05%	26,32%	
Europa	32	20	3	55
	58,18%	36,36%	5,45%	
Latijns-Amerika	15	18	8	41
	36,59%	43,9%	19,51%	
Midden-Oosten	12	8	1	21
	57,14%	38,10%	4,76%	
Noord-Amerika	0	2	1	3
	0	66,67%	33,33%	
Zuid-Azië	3	5	0	8
	37,5%	62,5%	0	
Sub-Sahara Afrika	28	19	2	49
	57,14%	38,78%	4,08	
Totaal	110	80	25	215
	51,16%	37,21%	11,63%	

Correlatietabel 1. Correlaties variabelen							
	VA	GE	ROL	CC	c-QoG	Log BBP	Log Budget
VA	1						
GE	0,7668	1					
ROL	0,8317	0,9306	1				
CC	0,7903	0,9243	0,9416	1			
c-QoG	0,8946	0,9565	0,9738	0,9653	1		
Log BBP/cap.	0,4861	0,7701	0,7286	0,6776	0,7040	1	
Log Budget/cap.	0,551	0,4690	0,4705	0,4897	0,5152	0,5774	1
Log % St. Bgt.	-0,2645	-0,4543	-0,4067	-0,3629	-0,3882	-0,5222	0,1842
Log % women	0,1940	0,3202	0,2062	0,2876	0,2686	0,1342	0,1422
Log populatie	-0,3270	-0,0698	-0,2473	-0,2278	-0,2201	-0,0205	-0,6106
Log parl./cap.	-0,3277	-0,0823	-0,2697	-0,2382	-0,2311	-0,0793	-0,6728
Log staf/parl.	0,0956	0,1127	0,0332	0,0102	0,069	0,2335	0,0185

Correlatietabel 1. Vervolg					
	Log % St. Bgt.	Log % women	Log populatie	Log cap./MP	Log staf/parl.
Log % st. Bgt.	1				
Log % women	-0,1483	1			
Log populatie	-0,2985	0,1382	1		
Log cap./MP	-0,2234	0,1033	0,9486	1	
Log staf/parl.	0,0130	-0,0253	0,4695	0,5210	1

Bijlage 3 Regressies resultaten

Coëfficiëntentabel 1. Regressie Voice and Accountability					
n	(1) 106	(2) 102	(3) 102	(4) 99	(5) 174
Constante	-4,7596*** (0,5912)	-3,8998*** (0,7593)	-4,0191*** (0,7742)	-3,9920*** (0,9535)	-3,5427*** (0,5364)
Log BBP/capita PPP	0,3847*** (0,0752)	0,2663*** (0,0943)	0,2299** (0,1063)	0,2294** (0,1136)	0,4013*** (0,0522)
Log parl. budget/capita PPP	0,1788** (0,0859)	0,2677*** (0,097)	0,3476*** (0,1286)	0,3209** (0,1482)	
Log percentage vrouwen	0,3436** (0,1338)	0,3014** (0,1474)	0,2889** (0,1447)	0,3026** (0,1473)	0,1815* (0,1013)
Log parl. budget als perc staatsbudget		-0,1766* (0,1017)	-0,1963* (0,101)	-0,1927 (0,1081)	
Log capita per MP (x1000)			0,0801 (0,0874)	0,0695 (0,1204)	-0,1737*** (0,0487)
Unicameraal				0,0643 (0,1446)	
Log staf per parlamentslid				0,0179 (0,1367)	
Adjusted R-square	0,4773	0,4801	0,4801	0,4473	0,3321

Afhankelijke variabele: Voice and Accountability; *** p < 0,01; ** p < 0,05; * p < 0,1; (std. Error)

Coëfficiëntentabel 2. Regressie Government Effectiveness					
n	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
	106	102	102	99	174
Constante	-6,8957*** (0,4961)	-6,4861*** (0,7467)	-6,5305*** (0,7688)	-6,8881*** (0,7981)	-6,3092 (0,3878)
Log BBP/capita PPP	0,6594*** (0,0580)	0,6004*** (0,0947)	0,5868*** (0,1046)	0,6073*** (0,0993)	0,6059*** (0,0387)
Log parl. budget/capita PPP	-0,0166 (0,0607)	0,0369 (0,0876)	0,0666 (0,1152)	0,0843 (0,1235)	
Log percentage vrouwen	0,3614*** (0,116)	0,3341** (0,1303)	0,3295** (0,1274)	0,3305** (0,1318)	0,296*** (0,074)
Log parl. budget als perc staatsbudget		-0,1064 (0,1039)	-0,1137 (0,1033)	-0,0811 (0,1036)	
Log capita/MP (x1000)			0,0298 (0,0781)	0,0957 (0,0983)	0,0131 (0,0349)
Unicameraal				0,0211 (0,1289)	
Log staf/MP				-0,1073 (0,117)	
Adjusted R-square	0,6533	0,6629	0,66	0,6452	0,6141

Afhankelijke variabele: Government Effectiveness; *** p < 0,01; ** p < 0,05; * p < 0,1; (std. Error)

Coëfficiëntentabel 3. Regressie Rule of Law					
n	(1) 106	(2) 102	(3) 102	(4) 99	(5) 174
Constante	-6,6148*** (0,5467)	-6,2502*** (0,8160)	-6,2013*** (0,8284)	-6,6984*** (0,8179)	-5,1572*** (0,4691)
Log BBP/capita PPP	0,6145*** (0,0605)	0,5616*** (0,1051)	0,5765*** (0,1116)	0,6034*** (0,1033)	0,561*** (0,0437)
Log parl. budget/capita PPP	-0,0047 (0,0622)	0,0448 (0,0928)	0,0121 (0,1243)	0,0453 (0,1327)	
Log percentage vrouwen	0,3739*** (0,1094)	0,3481*** (0,1204)	0,3532*** (0,1197)	0,3508*** (0,1274)	0,1651** (0,0811)
Log parl. budget als perc staatsbudget		-0,0986 (0,1090)	-0,0906 (0,1073)	-0,0461 (0,1053)	
Log capita/MP (x1000)			-0,0328 (0,0884)	0,06 (0,111)	-0,1284*** (0,0393)
Unicameraal				0,0231 (0,1346)	
Log staf/MP				-0,1474 (0,1227)	
Adjusted R-square	0,6083	0,6176	0,6144	0,6012	0,5437

Afhankelijke variabele: Rule of Law; *** p < 0,01; ** p < 0,05; * p < 0,1; (std. Error)

Coëfficiëntentabel 4. Regressie Control of Corruption					
n	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
	106	102	102	99	174
Constance	-6,7403*** (0,5899)	-6,6701*** (0,8089)	-6,5865*** (0,8166)	-7,0806*** (0,8403)	-5,1355*** (0,5093)
Log BBP/capita PPP	0,5686*** (0,0675)	0,5559*** (0,1042)	0,5815*** (0,1121)	0,6066*** (0,1015)	0,5194*** (0,048)
Log parl. budget/capita PPP	0,067 (0,068)	0,0849 (0,0949)	0,0288 (0,1286)	0,0912 (0,139)	
Log percentage vrouwen	0,512*** (0,12)	0,5006*** (0,1306)	0,5093*** (0,1307)	0,489*** (0,1392)	0,3121*** (0,0882)
Log parl. budget als perc staatsbudget		-0,0490 (0,109)	-0,0353 (0,1084)	0,0123 (0,1058)	
Log capita/MP (x1000)			-0,0562 (0,0884)	-0,0605 (0,1212)	-0,1366*** (0,0413)
Unicameraal				-0,0671 (0,1509)	
Log staf/MP				-0,1907 (0,1374)	
Adjusted R-square	0,5862	0,5954	0,5933	0,5855	0,4969

Afhankelijke variabele: Control of Corruption; *** p < 0,01; ** p < 0,05; * p < 0,1; (std. Error)

Coëfficiëntentabel 5. Regressie Combined QoG					
n	(1) 106	(2) 102	(3) 102	(4) 99	(5) 174
Constance	-6,2422*** (0,5038)	-5,8162*** (0,717)	-5,8268*** (0,7334)	-6,1492*** (0,74)	-5,0426*** (0,431)
Log BBP/capita PPP	0,5545*** (0,0562)	0,4938*** (0,0878)	0,4905*** (0,0983)	0,5081*** (0,0923)	0,5204*** (0,0413)
Log parl. budget/capita PPP	0,0591 (0,0624)	0,1114 (0,085)	0,1186 (0,1161)	0,1399 (0,1284)	
Log percentage vrouwen	0,4*** (0,1097)	0,3733*** (0,1228)	0,3722*** (0,121)	0,3701*** (0,1281)	0,2444*** (0,0775)
Log parl. budget als perc staatsbudget		-0,1076 (0,0954)	-0,1094 (0,0955)	-0,0779 (0,0941)	
Log capita/MP (x1000)			0,0072 (0,0811)	0,0723 (0,1044)	-0,1112*** (0,037)
Unicameraal				0,0089 (0,1277)	
Log staf/MP				-0,1053 (0,1167)	
Adjusted R-square	0,6221	0,6308	0,627	0,6094	0,5353

Afhankelijke variabele: Combined QoG; *** p < 0,01; ** p < 0,05; * p < 0,1; (std. Error)

Coëfficiëntentabel 6. Regressie BBP/capita PPP 2009					
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
	VA	GE	ROL	CC	c-QoG
n	102	102	102	102	102
Constante	-3,8282*** (0,7267)	-6,3298*** (0,72)	-6,1114*** (0,7853)	-6,5133*** (0,7812)	-5,6852*** (0,6865)
Log BBP/capita PPP 2009	0,2605*** (0,0934)	0,5879*** (0,0931)	0,551*** (0,1032)	0,5426*** (0,102)	0,4832*** (0,0857)
Log parl. Budget/capita PPP	0,2683*** (0,0958)	0,0378 (0,0866)	0,0449 (0,0924)	0,0871 (0,0935)	0,1125 (0,0836)
Log percentage vrouwen	0,3018** (0,1477)	0,3351** (0,1312)	0,3492*** (0,1209)	0,5014*** (0,131)	0,3742*** (0,1235)
Log parl. budget als perc staatsbudget	-0,1802* (0,1021)	-0,1139 (0,1033)	-0,1048 (0,1082)	-0,0575 (0,1077)	-0,1141 (0,0941)
Adjusted R-square	0,4790	0,6588	0,6144	0,5916	0,6277

Afhankelijke variabele: Voice and Accountability; Government Effectiveness; Rule of Law; Control of Corruption; Combined QoG; *** p < 0,01; ** p < 0,05; * p < 0,1; (std. Error)

Coëfficiëntentabel 7. Regressie Voice and Accountability 2013	
	(1)
	VA 2013
n	102
Constante	-4,0231*** (0,78)
Log BBP/capita PPP	0,2731*** (0,0974)
Log parl. Budget/capita PPP	0,2619*** (0,0987)
Log percentage vrouwen	0,3247** (0,1508)
Log parl. budget als perc staatsbudget	-0,1757* (0,1021)
Adjusted R-square	0,489

Afhankelijke variabele: Voice and Accountability 2013; *** p < 0,01; ** p < 0,05; * p < 0,1; (std. Error)

Coëfficiëntentabel 8. Regressie regio's					
Dependent variable	(1) VA	(2) GE	(3) ROL	(4) CC	(5) c-QoG
n	102	102	102	102	102
Constante	-2,7326*** (0,9101)	-6,4951*** (0,9779)	-6,3819*** (0,9711)	-7,19*** (1,0096)	-5,6818*** (0,8785)
Log BBP/capita PPP	0,1965* (0,1122)	0,5962*** (0,1256)	0,5868*** (0,12)	0,6014*** (0,1187)	0,4918*** (0,1098)
Log parl. budget/capita PPP	0,2626*** (0,0941)	0,0482 (0,0988)	0,0405 (0,0969)	0,0814 (0,0966)	0,1114 (0,0903)
Log percentage vrouwen	0,192 (0,1658)	0,3476** (0,1626)	0,3383** (0,1442)	0,5125*** (0,1655)	0,3498** (0,152)
Log parl. budget als perc staatsbudget	-0,1804* (0,1084)	-0,0927 (0,1164)	-0,0799 (0,1078)	-0,0529 (0,1093)	-0,1022 (0,1023)
Dummy Azië	-0,2215 (0,2018)	0,0924 (0,1724)	-0,0515 (0,1817)	0,0371 (0,2108)	-0,0329 (0,173)
Dummy Midden- Oosten	-0,7951*** (0,2702)	0,0116 (0,2062)	-0,1064 (0,2134)	0,1568 (0,2052)	-0,1825 (0,1826)
Dummy Amerika	-0,0543 (0,1915)	-0,0774 (0,218)	-0,2416 (0,2582)	-0,0108 (0,2728)	-0,0862 (0,2239)
Dummy Sub-Sahara Afrika	-0,386 (0,3633)	-0,024 (0,3458)	0,018 (0,3045)	0,198 (0,3387)	-0,0498 (0,3278)
R-squared	0,5064	0,6506	0,6086	0,5824	0,6174

Afhankelijke variabele: Voice and Accountability; Government Effectiveness; Rule of Law; Control of Corruption; Combined QoG; *** p < 0,01; ** p < 0,05; * p < 0,1; (std. Error)

Coëfficiëntentabel 9. Regressie Top 50% Voice and Accountability		
n	(1) 84	(2) 84
Constante	-2,6188*** (0,4207)	-2,4373*** (0,4518)
Log BBP/capita PPP	0,3629*** (0,0421)	0,3638*** (0,0433)
Log percentage vrouwen	-0,027 (0,0894)	0,0144 (0,0897)
Log capita/MP (x1000)		-0,0814** (0,0313)
Unicameraal		-0,0844 (0,0798)
Adjusted R-square	0,4283	0,4684

Afhankelijke variabele: Voice and Accountability; *** p < 0,01; ** p < 0,05; * p < 0,1; (std. Error)

Coëfficiëntentabel 10. Regressie Bottom 50% Voice and Accountability		
n	(1) 90	(2) 90
Constante	-0,7763 (0,5439)	-1,1517* (0,6095)
Log BBP/capita PPP	-0,0051 (0,0519)	-0,0047 (0,0492)
Log percentage vrouwen	-0,0009 (0,0914)	0,01 (0,091)
Log capita/MP (x1000)		0,0616 (0,0592)
Unicameraal		0,1652 (0,1185)
Adjusted R-square	-0,0229	-0,0097

Afhankelijke variabele: Voice and Accountability; *** p < 0,01; ** p < 0,05; * p < 0,1; (std. Error)

Coëfficiëntentabel 11. Regressie Top 50% Government Effectiveness		
n	(1) 85	(2) 85
Constante	-5,9492*** (0,6425)	-5,8973*** (0,6960)
Log BBP/capita PPP	0,5895*** (0,0743)	0,5893*** (0,0754)
Log percentage vrouwen	0,3102*** (0,1048)	0,3084*** (0,1084)
Log capita/MP (x1000)		-0,0105 (0,0363)
Unicameraal		-0,0142 (0,1036)
Adjusted R-square	0,5855	0,5756

Afhankelijke variabele: Government Effectiveness; *** p < 0,01; ** p < 0,05; * p < 0,1; (std. Error)

Coëfficiëntentabel 12. Regressie Bottom 50% Government Effectiveness		
n	(1) 89	(2) 89
Constante	-2,0079*** (0,48)	-2,2109*** (0,5068)
Log BBP/capita PPP	0,124** (0,0501)	0,1264** (0,0501)
Log percentage vrouwen	0,0574 (0,0696)	0,0481 (0,0681)
Log capita/MP (x1000)		0,0369 (0,0353)
Unicameraal		0,1141 (0,0851)
Adjusted R-square	0,0643	0,0741

Afhankelijke variabele: Government Effectiveness; *** p < 0,01; ** p < 0,05; * p < 0,1; (std. Error)

Coëfficiëntentabel 13. Regressie Top 50% Rule of Law		
n	(1) 79	(2) 79
Constante	-4,1215*** (0,672)	-4,2699*** (0,6229)
Log BBP/capita PPP	0,4339*** (0,0822)	0,472*** (0,0764)
Log percentage vrouwen	0,234** (0,1133)	0,2384** (0,1166)
Log capita/MP (x1000)		-0,0701* (0,0362)
Unicameraal		-0,0354 (0,1057)
Adjusted R-square	0,5089	0,5176

Afhankelijke variabele: Rule of Law; *** p < 0,01; ** p < 0,05; * p < 0,1; (std. Error)

Coëfficiëntentabel 14. Regressie Bottom 50% Rule of Law		
n	(1) 95	(2) 95
Constante	-1,6685*** (0,4316)	-1,7135*** (0,4763)
Log BBP/capita PPP	0,0832* (0,0453)	0,0823* (0,0456)
Log percentage vrouwen	0,0525 (0,058)	0,0591 (0,0575)
Log capita/MP (x1000)		-0,003 (0,0338)
Unicameraal		0,0794 (0,0847)
Adjusted R-square	0,024	0,0122

Afhankelijke variabele: Rule of Law; *** p < 0,01; ** p < 0,05; * p < 0,1; (std. Error)

Coëfficiëntentabel 15. Regressie Top 50% Control of Corruption		
n	(1) 84	(2) 84
Constante	-4,6127*** (0,8131)	-4,6839*** (0,8240)
Log BBP/capita PPP	0,4495*** (0,0831)	0,4928*** (0,0895)
Log percentage vrouwen	0,3262*** (0,1186)	0,3516*** (0,1303)
Log capita/MP (x1000)		-0,1199** (0,0543)
Unicameraal		-0,0724 (0,1474)
Adjusted R-square	0,3599	0,3749

Afhankelijke variabele: Control of Corruption; *** p < 0,01; ** p < 0,05; * p < 0,1; (std. Error)

Coëfficiëntentabel 16. Regressie Bottom 50% Control of Corruption		
n	(1) 90	(2) 90
Constante	-0,6466 (0,3390)	-0,6266 (0,4158)
Log BBP/capita PPP	0,004 (0,0411)	0,0029 (0,0414)
Log percentage vrouwen	-0,0757 (0,0527)	-0,0646 (0,0538)
Log capita/MP (x1000)		-0,0178 (0,0316)
Unicameraal		0,0498 (0,0799)
Adjusted R-square	-0,001	-0,0137

Afhankelijke variabele: Control of Corruption; *** p < 0,01; ** p < 0,05; * p < 0,1; (std. Error)

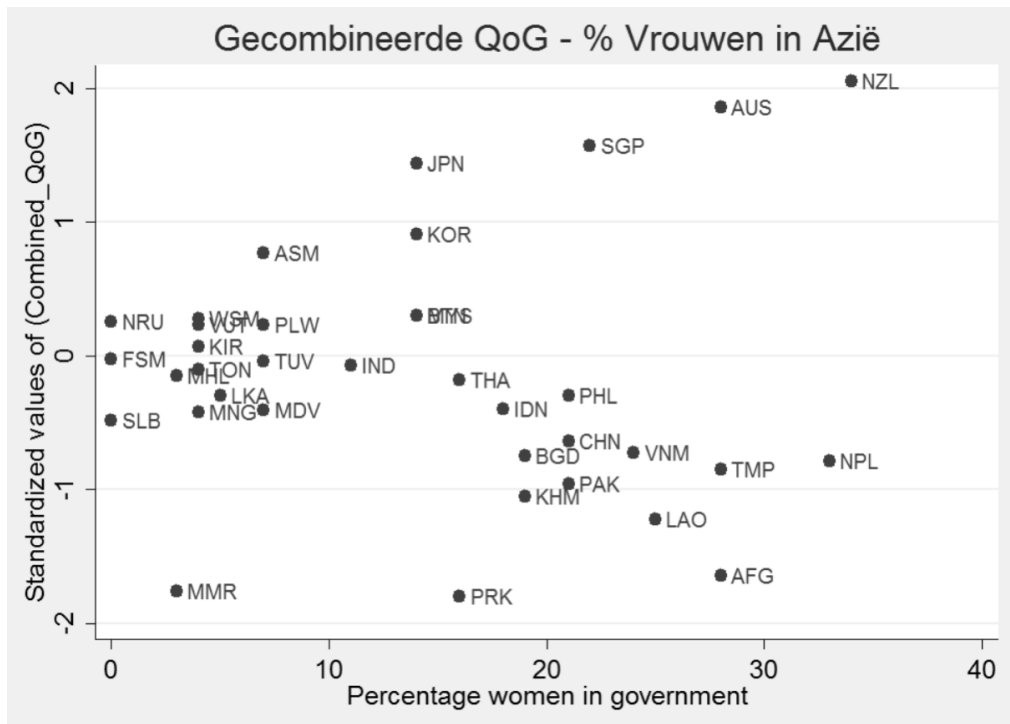
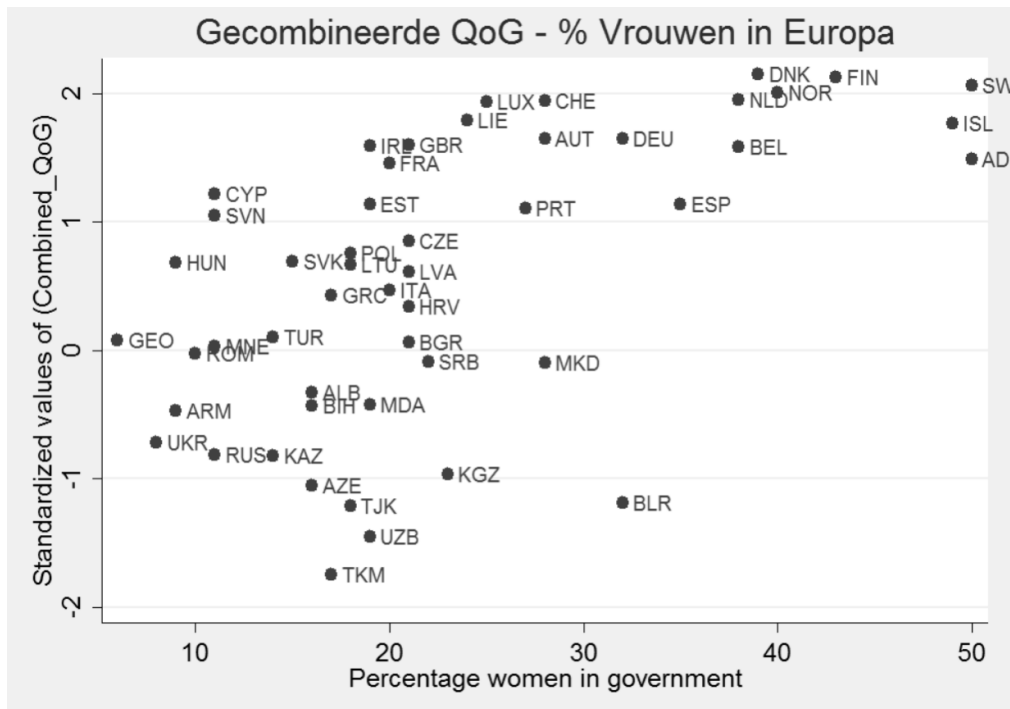
Coëfficiëntentabel 17. Regressie Top 50% Combined QoG		
n	(1) 83	(2) 83
Constante	-4,0848*** (0,7365)	-4,2546*** (0,7191)
Log BBP/capita PPP	0,3935*** (0,0907)	0,4213*** (0,0912)
Log percentage vrouwen	0,3314*** (0,1206)	0,3474*** (0,1245)
Log capita/MP (x1000)		-0,053 (0,0370)
Unicameraal		0,0357 (0,1119)
Adjusted R-square	0,4595	0,4596

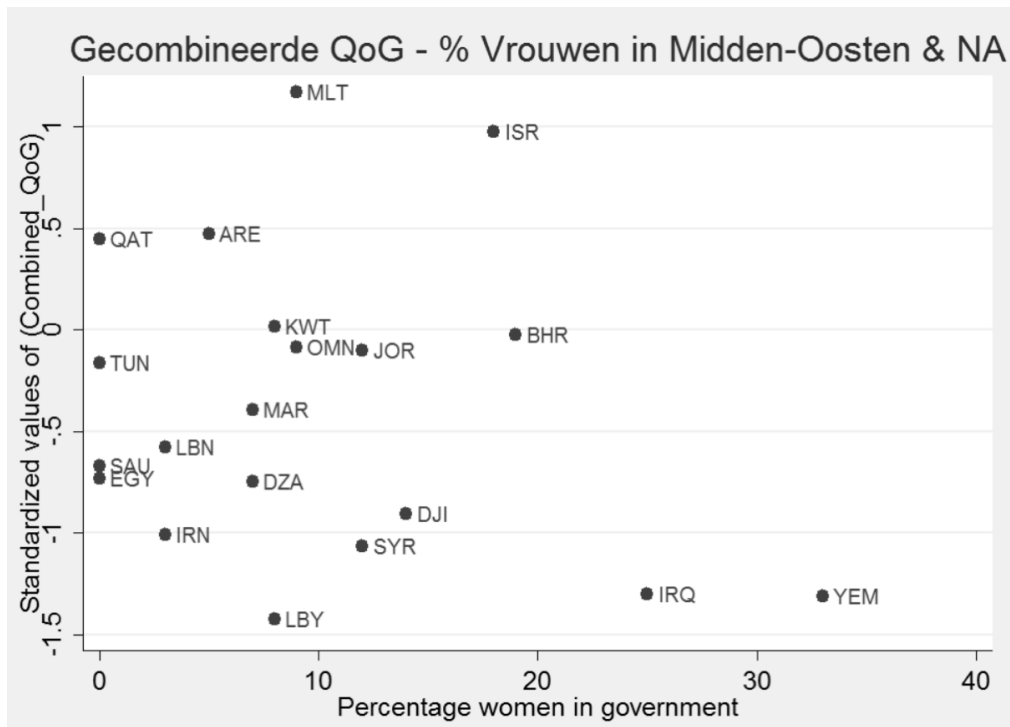
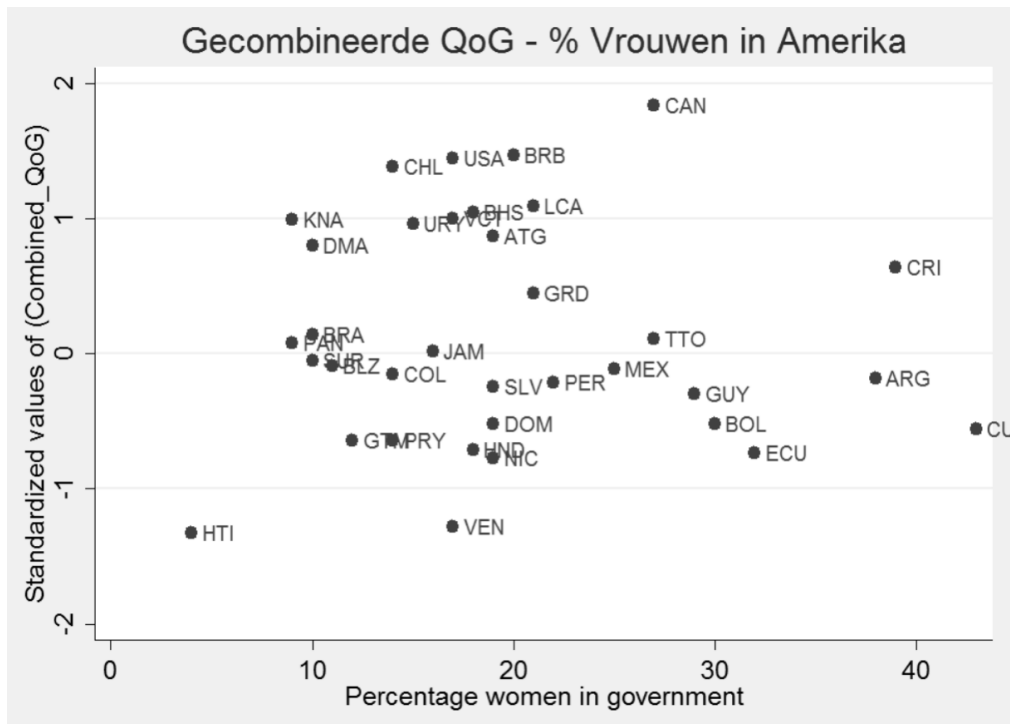
Afhankelijke variabele: Combined QoG; *** p < 0,01; ** p < 0,05; * p < 0,1; (std. Error)

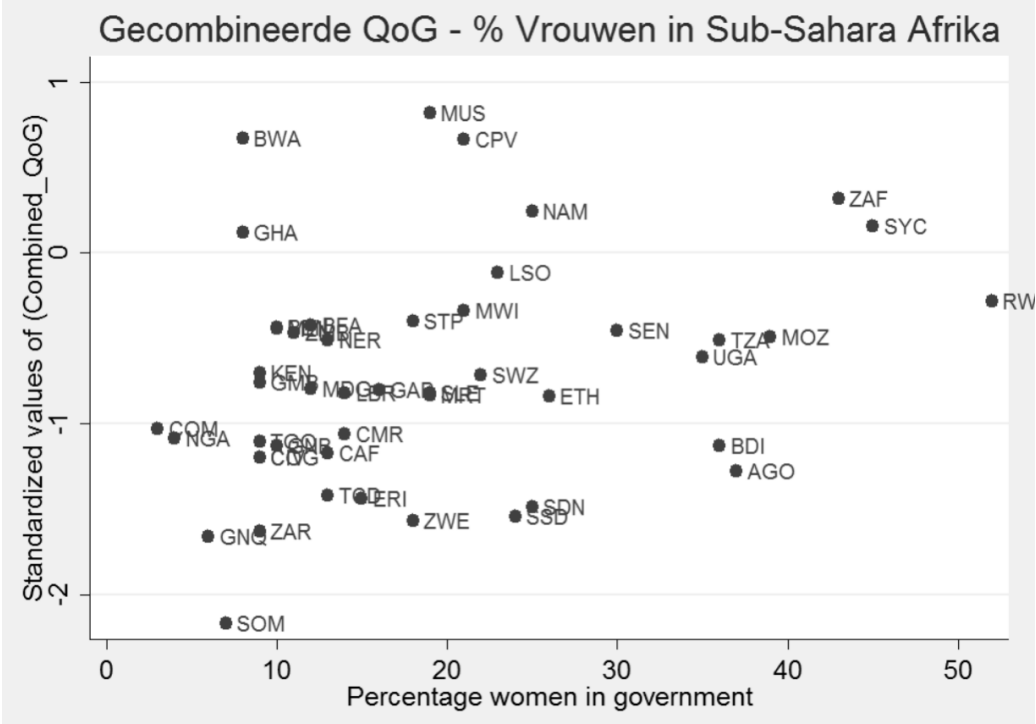
Coëfficiëntentabel 18. Regressie Bottom 50% Combined QoG		
n	(1) 91	(2) 91
Constante	-1,1786*** (0,4354)	-1,3270*** (0,4687)
Log BBP/capita PPP	0,0418 (0,0467)	0,0379 (0,0459)
Log percentage vrouwen	0,0206 (0,0603)	0,0307 (0,0576)
Log capita/MP (x1000)		0,0175 (0,042)
Unicameraal		0,1371 (0,0838)
Adjusted R-square	-0,0118	-0,0039

Afhankelijke variabele: Combined QoG; *** p < 0,01; ** p < 0,05; * p < 0,1; (std. Error)

Bijlage 4 Figuren Combined QoG – Percentage vrouwen

Auteursrechtelijke overeenkomst

Ik/wij verlenen het wereldwijde auteursrecht voor de ingediende eindverhandeling:

De link tussen de wetgevingskwaliteit en de parlementaire salarissen en budgetten als link met de kwaliteit van beleid in Europa

Richting: master in de toegepaste economische wetenschappen-beleidsmanagement

Jaar: **2016**

in alle mogelijke mediaformaten, - bestaande en in de toekomst te ontwikkelen - , aan de Universiteit Hasselt.

Niet tegenstaand deze toekenning van het auteursrecht aan de Universiteit Hasselt behoud ik als auteur het recht om de eindverhandeling, - in zijn geheel of gedeeltelijk -, vrij te reproduceren, (her)publiceren of distribueren zonder de toelating te moeten verkrijgen van de Universiteit Hasselt.

Ik bevestig dat de eindverhandeling mijn origineel werk is, en dat ik het recht heb om de rechten te verlenen die in deze overeenkomst worden beschreven. Ik verklaar tevens dat de eindverhandeling, naar mijn weten, het auteursrecht van anderen niet overtreedt.

Ik verklaar tevens dat ik voor het materiaal in de eindverhandeling dat beschermd wordt door het auteursrecht, de nodige toelatingen heb verkregen zodat ik deze ook aan de Universiteit Hasselt kan overdragen en dat dit duidelijk in de tekst en inhoud van de eindverhandeling werd genotificeerd.

Universiteit Hasselt zal mij als auteur(s) van de eindverhandeling identificeren en zal geen wijzigingen aanbrengen aan de eindverhandeling, uitgezonderd deze toegelaten door deze overeenkomst.

Voor akkoord,

Breugelmans, Brecht

Datum: **10/01/2016**